

Žirovske novice

Časopis za občino Žiri | November 2021 | Letnik 2 | Številka 5

Pešpot ob Sori

V septembru je bila v delu od večnamenske dvorane Žiri do Petrola urejena pešpot ob Sori. V okviru ureditve je bil izveden izkop zemlje, položen filc ter izvedeno nasutje peska in komprimiranje. Dela je izvedel Žakelj Franc, s. p. Novourejena pešpot je namenjena izključno sprehajalcem in nikakor ne vožnji s kolesi in drugimi prevoznimi sredstvi. Sprehajalcem omogoča poleg odmika od prometne ceste tudi prijaznejši dostop do lesene klopi, ki je bila v okviru projekta Lesni feniks postavljena na zelenico ob avtobusni postaji pri večnamenski dvorani. V prihodnjem letu je predvidena še postavitev dodatne lesene klopi na zelenici ob Sori nasproti Petrola. Nova pešpot in klopce bodo tako sprehajalcem omogočale prijetnejše opazovanje narave in vodotoka reke Sore.

Foto: Tanja Milnar

Razstava jaslic

V galeriji DPD Svoboda Žiri bodo 18. decembra ob 18. uri odprli vseslovensko razstavo jaslic. Ogledati si jo bo mogoče do 7. januarja prihodnje leto.

NASLEDNJA ŠTEVILKA ŽIROVSKIH NOVIC BO IZŠLA 21. DECEMBRA 2021. PRISPEVKE ZANJO LAHKO POŠLJETE DO PONEDELJKA, 6. DECEMBRA 2021, NA NASLOV MATEJA.RANT@G-GLAS.SI.

Prostor srečevanja in druženja

V dvorani DPD Svoboda je sredi septembra potekala javna predstavitev idejne arhitekturne zasnove projekta ureditve središča Žirov.

MATEJA RANT

"Ideja o ureditvi središča je dolgoletna želja Žirovcev, prvo delavnico smo pripravili že v letu 2012," je spomnil župan Janez Žakelj in dodal, da središče predstavlja ogledalo kraja in zato zdaj pri obiskovalcih pusti precej slab vtis. "Ta čas je središče namenjeno predvsem parkirišču, pa še to ni urejeno. V prihodnje zato želimo, da postane prostor srečevanja in druženja občanov." Ob tem pa bodo poskušali urediti tudi prometne razmere na tem območju, tudi glede mirujočega prometa, kot zadnji izziv pa so na željo družbe M Sora dodali še možnost širitve njihove trgovine na območje nekdanjega gostinskega lokala.

Idejno zasnovo ureditve središča je pripravil arhitekt Uroš Reiter, ki je izhajal iz tega, da bi prostor povezali v neko celoto – da bi se v prihodnje center nadgradil z navezavo na cerkev. Osrednje mesto je namenjeno delno pokriti tržnici, ki bi jo z drsnimi vrati ob neugodnih vremenskih razmerah lahko celo povsem zaprli. Tako kot vse druge

nove elemente v prostoru so tudi tržnico zasnovali večfunkcijsko, saj bi lahko služila tudi kot razstavni prostor, v njej bi lahko gostili različne dogodke in podobno. Prav tako naj bi več funkcij omogočal trg pred zadružnim domom, ki bi v prvi vrsti služil kot parkirišče, a v primeru prireditve bi ga s pomočjo potopnih količkov lahko povsem zaprli in bi bil namenjen druženju. Zelo pomembno mesto so v idejni zasnovi namenili še zelenju z drevoredom ob glavni cesti in parkom ob potoku Račeva nasproti nastajajočega doma za starejše. Središče bi s parkom povezali z novo pešpotjo ob potoku. "Vsi posegi so prilagojeni, brez arhitekturnih ovir," je poudaril Reiter.

Projekt predvideva tudi precej novih parkirišč, tudi za potrebe doma za starejše. Namesto sedanjih 83 parkirišč, ki so po besedah župana ta čas urejena precej hektično, bi po novem na območju središča dobili 37 parkirišč več. "Iščemo se tudi možnosti za odkup dela parkirišča pri podjetju Alpina, na območju stare telovadnice, ki je predvidena za rušitev, pa naj bi uredili še 27 parkirišč."

Pogled na novo ureditev središča pred Zadružnim domom

Kuhinja zdaj sodobnejša in prostornejša

V sklopu gradnje nove večnamenske dvorane in povezovalnega dela osnovne šole, ki so jo zaključili že lani, so predvideli tudi ureditev prostorov za novo kuhinjo in jedilnico. Dela so začeli maja, uporabno dovoljenje pa so pridobili sredi avgusta.

MATEJA RANT, FOTO: TANJA MLINAR

V novi kuhinji so tako že po pridobitvi uporabnega dovoljenja v avgustu začeli pripravljati obroke za potrebe vrta, v polni zmogljivosti je začela obratovati s prvim septembrom, ko so se v šolo vrnili tudi osnovnošolski otroci, je razložila višja svetovalka za investicije Jana Peternel. Naložba v ureditev kuhinje in pripadajočih prostorov je bila vredna 425 tisoč evrov, od tega bo skoraj sto tisoč evrov prispevalo ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

"Stara šolska kuhinja je bila že tako dotrajana, da bi nam jo inšpektorica zagotovo zaprla, če ne bi imeli pripravljenih načrtov za novo," je poudaril ravnatelj Marijan Žakelj, ki se skupaj z osebje v kuhinji in učenci veseli sodobnih prostorov. Nova kuhinja in jedilnica sta po njegovih besedah precej večji kot prej, pa tudi svetlejši in bolj zračni. Tako imajo po novem veliko več prostora tudi za pripravo dietnih jedilnikov, je pojasnila kuharica Jerneja Likar. "Vsak dan namreč pripravimo okrog štirideset dietnih obrokov," je razložila in dodala, da sicer vsak dan skuhamo približno 800 obrokov – okrog 230 za vrtec, 550 za šolo in še nekaj za zunanje uporabnike. Tudi razdeljevanje hrane je zdaj po njenih besedah bistveno enostavnejše in se odvija hitreje. Večja je tudi jedilnica, v kateri lahko po novem naenkrat postrežejo kosilo bistveno več otrokom kot prej. "Otroci pravijo, da zdaj še raje hodijo na kosilo," je zadovoljna Jerneja Likar.

Obodno konstrukcijo prostora, ki je namenjen kuhinji in spremljajočemu programu, so postavili že v okviru gradnje celotnega objekta, to je nove večnamenske dvorane in pove-

Osebe v šolski kuhinji vsak dan pripravi okrog osemsto obrokov.

zovalnega dela šole," je razložila Jana Peternel, ki je prav tako poudarila, da je bil razlog za umestitev nove kuhinje v prizidek prostorska in sanitarna neustreznost ter tehnološka zastarelost opreme obstoječe kuhinje v starem delu šole, na kar so jih večkrat opozarjale tudi inšpekcijske službe. Dokončne ureditve kuhinje so se lotili dobro leto po zaključku gradnje športne dvorane. "V prostorih je bilo treba izvesti še hidroizolacijo in toplotno izolacijo, postaviti predelne stene in spuščeni strop, sledila so še keramičarska in slikopleskarska dela, postavitve električnih in strojnih instalacij ter montaža stavbnega pohištva in tehnološke opreme.« Nekaj tehnološke opreme so kupili na novo, še uporabno pa so prenesli iz stare kuhinje.

Vabijo pod skupno blagovno znamko

MATEJA RANT

Pri Razvojni agenciji Sora so že pred časom začeli razvijati blagovno znamko Babica in Dedek, naravni izdelki iz škofjeloških hribov. Pod omenjeno blagovno znamko tržijo visokokakovostno ponudbo prehranskih izdelkov, izdelkov iz zelišč, naravnih kozmetičnih izdelkov in rokodelskih izdelkov z območja

občin Žiri, Gorenja vas - Poljane, Škofja Loka in Železniki. Ta čas je vključenih štirideset ponudnikov, k sodelovanju pa zdaj vabijo še nove.

Sedanjim ponudnikom se lahko pridružijo vsi, ki bi želeli poudariti lokalni izvor svojega izdelka in tradicionalni postopek izdelave ter so bili njihovi izdelki na senzoričnem ocenjevanju nagrajeni najmanj z bronastim priznanjem. "V

skupno trženje pod blagovno znamko se lahko vključite z oddajo vloge na javno povabilo, ki je objavljeno na spletni strani Razvojne agencije Sora," so pojasnili v Razvojni agenciji Sora in dodali, da vlogo in dodatne informacije o javnem povabilu ter pogojih za vključitev dobijo tudi na elektronskem naslovu kristina.miklavcic@ra-sora.si oziroma po telefonu številka 04 50 60 225.

KOLOFON

ŽIROVSKÉ NOVICE (ISSN 1408-2810) izhajajo kot priloga časopisa Gorenjski glas za občino Žiri. Izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj, Nazorjeva ulica 1, Kranj, info@g-glas.si, 04/201-42-10. Občina Žiri, Loška cesta 1, 4226 Žiri. Odgovorna urednica: Mateja Rant, mateja.rant@g-glas.si. Oglasno trženje: Robert Aleksič, robert.aleksic@g-glas.si, telefon: 040/508-891. Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek in petek od 8. do 15. ure, sredo od 8. do 16. ure, sobote, nedelje in prazniki zaprto. Priprava za tisk: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj. Tisk: Nonparel, d. o. o. Naklada: 1.800 izvodov. Distribucija: Pošta Slovenije. Žirovske novice vsa gospodinjstva v občini Žiri prejemajo brezplačno. Na naslovnici: nova pešpot ob Sori / Foto: Tanja Mlinar

Zamknili tudi naložbo v industrijsko cono

Župan Janez Žakelj je predstavil ključne projekte, za katere so namenili denar v predlogu proračuna za prihodnje leto, ki je ta čas v javni obravnavi.

MATEJA RANT, FOTO: TANJA MLINAR

► Na zadnji seji so občinski svetniki med drugim sprejeli predlog proračuna za prihodnje leto. Katere so ključne naložbe, za katere ste namenili denar v proračunu?

Zaradi zamika v izvedbi projekta industrijske cone se bo glavna, milijon in pol evrov vredna investicija prestavila v prihodnje leto. Za ta projekt imamo zagotovljenih tudi slabih 1,2 milijona evropskih sredstev. Načrtuje se tudi tako gradnja obvoznice od Petrola proti Logatcu kot nadaljevanje gradnje ceste proti Škofji Loki mimo ovinka pri Cenu na Selu. Pripravlja se še razpis in nato gradnja ceste od muzeja proti Idriji. Poleg tega je predvideno nadaljevanje obnove ceste proti Breznici in obnova Dražgoške ulice ter načrtovanje ceste proti Račevi, načrtujemo še rekonstrukcijo ulice Maksima Sedeja. Z vidika varnosti občanov je zelo pomembna tudi gradnja pločnikov v Novi vasi. Poudaril bi še investicijo v gasilsko opremo, za kar smo predvideli sto tisoč evrov, v enaki višini kot v letošnjem proračunu smo namenili še sredstva za asfaltiranje novih odsekov. Eden ključnih razvojnih projektov, ki so bili predvideni že v strategiji

razvoja Žirov, sprejeti leta 2015, pa je zagotovo ureditev središča Žirov. V proračunu smo namenili denar za pripravo izvedbene dokumentacije. Proračun bo do sredine novembra v javni obravnavi, njegov sprejem pa pričakujemo na seji v začetku decembra.

► Kaj pa je bil ključni razlog za pripravo rebalansa letošnjega proračuna?

Ključne so bile zamude pri izvedbi postopkov izbire izvajalcev za industrijsko cono. Zaradi zahtevnosti projekta so prijavljeni izvajalci v postopku zahtevali podaljšanje roka za oddajo vlog. Sklep o izbiri je bil medtem že izdan in čakamo na pravnomočnost odločitve. Sledi uvedba v delo, nakar bo izbrani izvajalec lahko začel izvajati dela.

► Svetnike pa je zlasti zmotila nizka realizacija letošnjega proračuna v prvi polovici leta. Posledica česa je tako nizka realizacija?

Predvsem je to posledica tega, kar sem omenjal že zgoraj, da imajo namreč v gradbenem sektorju ogromno dela na različnih projektih. Tudi na ravni države prihaja do težav pri javnih razpisih, kar se je zgodilo pri izbiri izvajalca s strani države za gradnjo prve faze obvoznice. Ocenjujem, da sta to in tudi zahtevnost postopkov izbire glavna razloga,

da prihaja do zamikov pri začetku izbire in pri izvedbi teh projektov. Dodaten razlog pa je tudi podaljšanje dobavnih rokov. Preteklo soboto, ko bi morali dokončati obnovo ceste v Račevi in asfaltiranje pred gasilskim domom, izvajalci niso dobili asfalta in se je zaključek del zamaknil za 14 dni. Na omenjene razloge občina nima vpliva, saj gre za višjo silo. Verjamem pa, da je najlažje kazati s prstom. A poznam veliko primerov, ko se tudi na zasebnih projektih ta čas zatika pri različnih mojstrih. Podobno je na občini – sredstva so na voljo, vse postopke izpeljemo, kot je treba, pa kljub temu prihaja do zamud. Poleg tega pa so tudi postopki vedno bolj zahtevni.

► Ob tem so se svetnikom porajali dvomi, ali bo sploh prišlo do investicij v industrijski coni, glede na to, da so na ta projekt vezana tudi evropska sredstva. Bi se to lahko zgodilo?

Sam verjamem, da je za to zelo majhna verjetnost; evropska sredstva bo država vsekakor poskušala počrpati. Pri industrijski coni gre za razvojni projekt, ki ustreza vsem merilom za dodelitev evropskih sredstev. Je pa res, da tudi na ravni države prihaja do zamikov in še nimamo uradnega dokumenta, da se bodo sredstva prenesla v leto 2022, saj proračun še ni sprejet.

► Vas torej sofinanciranje s strani države ne skrbi?

Ne, me ne skrbi. Ob tem bi rad poudaril, da smo v zadnjem obdobju z državo podpisali še dva sporazuma o sofinanciranju, in sicer za obnovo že omenjenih cest proti Idriji in Škofji Loki. To je podlaga za objavo razpisa za izbiro izvajalca.

► Gradnja doma za starejše je že skoraj končana. Je že znano, koliko Žirovcev se zanima za sprejem v dom?

Smo v stalnih stikih z investitorjem, ki nas je seznanil, da so že opravili tehnični pregled za pridobitev uporabnega dovoljenja, in ko bodo odpravili ugotovljene pomanjkljivosti, bodo v domu začeli sprejemati prve stanovalce. Ta čas že potekajo tudi razgovori za zaposlitve v domu. Po naših informacijah je bilo zanimanje za sprejem v dom precejšnje, a točnega podatka še nimamo, saj bo

Janez Žakelj

sprejem v dom potekal postopoma, po nekaj stanovalcev na mesec. Veseli pa me, da smo končno dobili dom, ki je bil dolgoletna želja občanov.

▣ **Kdaj boste začeli urejati tudi okolico doma in parkirišča?**

Okolica se ureja že v sklopu gradnje doma, gradnja parkirišč pa je predvidena v sklopu načrta za ureditev centra. Najprej bomo poskušali urediti parkirišče od novega doma za starejše proti Račevi, kar bo omogočilo tudi obnovo samega središča. Mnogi so izrazili skrb tudi glede hitrosti prometa mimo doma. Skupina, ki je sodelovala pri oblikovanju projektne naloge, je predvidela ukrepe za upočasnitev vožnje na tem območju.

▣ **Pred časom ste predstavili rezultate projekta Prostofer. Glede na število opravljenih kilometrov ste očitno v Žireh to resnično potrebovali?**

Predstavljeni podatki so me zelo razveselili, z električnim avtom je bilo opravljenih že skoraj 30 tisoč kilometrov. Vesel sem tudi odziva prostovoljcev – ta čas jih je enajst, potrebovali pa bi še nove, saj so vozniki na vožnji skoraj vsak dan. Odločitev za ta projekt je bila torej prava.

▣ **Razmišljate tudi o razširitvi projekta, mogoče še o kakšnem dodatnem vozilu za prevoze starejših?**

Če se bo pokazala potreba, bomo seveda razmišljali tudi o tem, ne more pa to biti nadomestilo za vse prevoze starejših.

▣ **Skoraj "pred vrati" je že praznični december, ki bo očitno tudi letos zaznamovan z epidemijo covid-19. Verjamete, da bi ga letos kljub temu lahko pričakovali bolj optimistično kot lani?**

Seveda je prav, da smo optimistični, saj je to čas, ki kliče po optimizmu. Obenem pa bi glede na število okužb v občini vseeno pozval občane, da se držijo predpisanih ukrepov in si poskušajo narediti praznični mesec lep tudi brez množičnih druženj. Tudi doma si lahko naredimo prijetno vzdušje, za to ni treba v zelo oddaljene kraje. Z velikim veseljem bi na občini načrtovali večje prireditve v decembru, je pa čas bolj primeren za to, da ostanemo doma in se poveselimo v domačem okolju.

▣ **Kakšno pa je vaše sporočilo občanom v prihajajočem adventnem času?**

Za verne je to čas priprave na prihod Odrešenika, tudi za vse druge pa je to lahko čas, da se umirijo in pripravijo na lepo praznovanje v domačem krogu. Srečo nosimo v sebi, tako da vsem želim, da bi našli srečo v sebi in pri tistih, ki so jim najbližji.

Opreme vedno primanjkuje

Oktober je mesec požarne varnosti in ob tej priložnosti je delo Prostovoljnega gasilskega društva (PGD) Žiri predstavila njegova predsednica Lijana Mlinar.

MATEJA RANT, FOTO: OSEBNI ARHIV

▣ **V oktobru verjetno še več pozornosti namenite preventivni dejavnosti?**

Vsako leto pripravimo tako imenovani Dan odprtih vrat v gasilskem domu, kjer je organiziran pregled in nakup novih gasilnikov, izvajajo se izobraževanja na temo temeljnih postopkov oživljanja in prikaz gašenja začetnih požarov. Obiskovalci si lahko ogledajo našo opremo, za najmlajše pa pripravimo gasilski poligon. V popoldanskem času organiziramo gasilski rally, namenjen izobraževanju gasilcev. V oktobru vsako leto v gasilski dom povabimo tudi skupine vrtčevskih otrok, jim predstavimo delo gasilcev, pokažemo opremo in jih povabimo, da se nam pridružijo.

▣ **Letošnja tema meseca požarne varnosti je bila požarna varnost v povezavi s potresom in je potekala pod sloganom Po potresu lahko tudi zagori! Kako ste to temo vključili v svoje dejavnosti?**

Gasilci se zavedamo, da bomo aktivirani tudi ob potresu, zato se celo leto izobražujemo tudi za tovrstne intervencije. Občane učimo, kako pogasiti začetni požar in kako ukrepati, ko se požar že razširi. Ozaveščamo jih o pomembnosti nakupa gasilnikov in pokažemo, kako se rokuje z njimi.

▣ **Kaj lahko ljudje sami naredijo za zaščito pred požari oziroma da bi bila škoda v primeru izbruha požara čim manjša?**

O nevarnostih požara in njegovih posledicah je treba podučiti že otroke v vrtcu in šoli. Največ je dimniških požarov, vžigov zaradi slabe električne napeljave, malomarno odvrženih ogorkov, pozabljenih posod na štedilnikih, prižganih sveč ... Najboljša je seveda preventiva. Če pa že zagori, je dobro, da ostanemo mirni, skušamo pogasiti začetni požar z gasilnikom, z vodo, lahko ga zadušimo z odvzemom kisika, ga prekrijemo z odejo, s peskom, z zemljo ... Ko pa vidimo, da sami požara ne bomo pogasili, takoj pokličemo na 112. O požaru obvestimo vse prebivalce objekta in se uma-

Lijana Mlinar

knemo na varno. Če je možno, za sabo zapremo vrata in okna, da zmanjšamo dotok kisika ter počakamo na gasilce.

▣ **Koliko posredovanj na leto opravite v vašem društvu?**

Na leto opravimo okrog dvajset intervencij: ob požarih, tehnične intervencije in intervencije prvih posredovalcev. To so gasilci z opravljeno licenco za posredovanje ob nujnih stanjih, pri zastoju srca, zapori dihal, kapi, krvavitvah ... Znatno pa se število interventnih ur dvigne ob naravnih nesrečah, kot so veter, poplave, žled ...

▣ **Gasilci ne priskočite na pomoč le ob požarih, ampak vas ljudje kličejo tudi ob različnih drugih priložnostih. Kaj je bil doslej najbolj nenavaden klic na pomoč, na katerega ste se odzvali?**

Res je, gasilci smo postali "deklice za vse". Na podeželju se reševanje prebivalci še lotevajo sami, v mestih pa je klicev vedno več. Pri nas imamo veliko klicev za odstranjevanje sršenjih in osjih gnezd. Najbolj nenavadno pa je bilo reševanje modela letala z drevesa.

▣ **Koliko operativnih članov šteje vaše društvo in kako je poskrbljeno za opremo društva?**

V društvu imamo trideset operativnih članov. Pristojni za financiranje gasilske opreme društvom ne namenjajo zadostnih sredstev, zato nam opreme za zagotavljanje varnosti samih gasilcev in občanov vedno primanjkuje.

Za prostoferje tudi enotne majice

Na srečanju v prostorih občine konec oktobra se je župan Janez Žakelj zahvalil enajstim prostovoljcem, ki sodelujejo pri projektu Prostofer.

MATEJA RANT, FOTO: TANJA MLINAR

Žirovska občina je pred skoraj letom in pol pristopila k vseslovenskemu prostovoljskemu projektu Prostofer, v okviru

Preverjajo interes za nakup nepremičnine

Občina Žiri na podlagi sprejetega načrta ravnanja s stvarnim premoženjem za letošnje leto preverja interes za nakup nezazidanega stavbnega zemljišča v Plastuhovi grapi (parc. št. 860/27 in *149 k.o. 2022 Žirovski vrh). Po prostorskem načrtu Občine Žiri se nepremičnini nahajata v območju stanovanjskih površin. Za izrabo zemljišča je že pripravljen načrt idejne ureditve stanovanjske hiše in so pridobljeni projektni pogoji. Izhodiščna vrednost nepremičnin je 24.500 evrov z DDV. Več informacij je mogoče dobiti na spletni strani Občine Žiri.

Foto: Biro Kalan

Srečanje žirovskih prostoferjev v prostorih občine

katerega starejšim nudijo brezplačne prevoze na klic. Enajst voznikov prostoferjev je do konca oktobra opravilo več kot 280 prevozov in skupaj prevozilo 28 tisoč kilometrov. Starejši so največkrat potrebovali prevoz na zdravniške preglede v Škofjo Loko, Ljubljano, Kranj in Jesenice. Najdaljši prevoz so opravili do Valdoltre, so pojasnili na občini.

S projektom Prostofer so tudi starejšim v Žireh omogočili večjo mobilnost in večjo socialno vključenost, medsebojno povezovanje in večjo kakovost življenja. Glede na dosedanje odzive so tako uporabniki kot njihovi svojci nadvse zadovoljni, je na srečanju poudaril župan, podobno opažajo tudi vozniki prostoferjev. Prostoferji namreč uporabnikom nudijo veliko več kot zgolj prevoz od ene točke do druge, pogosto jih tudi pospremi v zdravstveno ustanovo in počaka-

jo nanje do konca pregleda. Ob tem pa so vozniki poudarili problem pomanjkanja parkirnih mest pred bolnišnicami. Marijan Dolenc verjame, da jim bodo zdaj v pomoč pri spremljanju uporabnikov do zdravnika tudi nove majice z napisom Prostofer, ki jih je zagotovila občina.

Kot je opozoril Jože Mlinar, pa se morajo vozniki znajti tudi v nepredvidljivih situacijah. Zgodilo se mu je, da se mu uporabnik, ko ga je prišel iskat na dom, ni javil na telefon. "Mislim sem že, da se mu je kaj zgodilo in skoraj sem poklical policijo." Kljub temu se je odločil najprej stopiti do soseda in je tako izvedel, da je njegova stranka že v bolnišnici. "Kasneje mi je povedal, da je imel ravno takrat tudi težave s telefonom in tako prevoza ni mogel odpovedati," se zdaj ob dogodivščini samo še nasmeje Mlinar.

Nadzor parkiranih vozil

SPV IN OBČINA ŽIRI

Občina Žiri ter Občinski svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (SPV) Žiri obveščamo občanke in občane Žirov ter vse, ki uporabljate parkirne prostore pred Ambasado, Občino Žiri, pekarijo Oblak, Tušem, pred stavbo Partizan na Loški cesti in okrepčevalnico Bahač, da bo občinsko redarstvo začelo opravljati nadzor parkiranih vozil.

Že nekaj časa prihaja na Občino in SPV veliko pritožb zaradi nepravilno parkiranih vozil, ki posegajo na območje pločnika na prej omenjenih lokacijah, kjer so zarisani parkirni prostori za manjše avtomobile, medtem ko vozila daljših dimenzij, kombiji in dostavna vozila ne

sodijo na ta parkirišča. Vsi, ki parkirajo s predolgi vozili, ovirajo promet po pločniku, ki je rezerviran za pešce, med katerimi je vedno več tudi gibalno oviranih oseb s hojco, ki jim je z nepravilnim parkiranjem odvzet prostor za varno gibanje v prometu. Po objavi tega obvestila v Žirovskih novicah in na spletni strani Občine Žiri bomo na občinsko redarstvo poslali dopis za začetek opravljanja nadzora in predlagali 30-dnevno opozarjanje lastnikov napačno parkiranih vozil. Po preteku 30 dni bo redarstvo začelo izdajati kazni za nepravilno parkiranje.

Vsi bi radi, da bi imeli urejene in varne Žiri, zato se obračamo na voznike, da pustite pešcem pločnike, da se bodo lahko varno sprehajali po našem kraju.

Urejanje dostopnih poti na pokopališču

NATAŠA KOPAČ

Občina Žiri je pristopila k ureditvi dostopnih poti na pokopališču Dobračeva. Izvajalec del Modrijan, d. o. o., je v oktobru na spodnji dostopni poti izvedel oporni zid v dolžini 73 metrov vključno z izkopom zemljine in položitvijo betonskih robnikov. Izvedeno je bilo tudi drenažno odvodnjavanje.

Na srednji dostopni poti je bilo izvedeno polaganje betonskih tlakovcev z izkopom in odvozom zemljine. Ureditev zgornje dostopne poti v dolžini šestdeset metrov bo izvajalec začel predvidoma ta mesec. Dela vključujejo izvedbo opornega zidu in vgradnjo betonskih robnikov vključno z drenažnim odvodnjavanjem.

Na pokopališču urejajo dostopne poti.

Asfaltirali približno kilometer lokalnih cest

V oktobru je izbrani izvajalec, Gorenjska gradbena družba, izvedel asfaltacijo lokalnih cest na območju občine Žiri. Asfaltirali so približno kilometer lokalnih cest, za kar je občina skupaj namenila 95 tisoč evrov, je pojasnil Franci Kranjc z občine. Nov asfalt je dobil 140 metrov dolg odsek na cesti Mrzli vrh–Žaklc, 90-metrski odsek Mrzli vrh–Ratačen, 320 metrov ceste na odseku Hobovše–Koprivnik (na fotografiji), 220 metrov dolg odsek na cesti Opale–Laznar in 180-metrski odsek v Štrajtovi grapi. Poskrbeli so tudi za asfaltacijo okoli cerkve in dvorišča Sairach. "Občani so sami pripravili podlago za asfalt, izdelali propuste in drenažo, občina pa je krila stroške asfaltacije," je še pojasnil Franci Kranjc.

Računi in položnice v elektronski obliki

Kdor ne želi več prejemati računov oz. položnic za komunalne storitve s strani Občine Žiri v papirnati obliki, ima naslednje možnosti:

1. E-RAČUN V VAŠO BANKO

V vaši osebni elektronski banki pod zavihkom E-računi izberete možnost e-vloga za e-račun.

Na seznamu ponudnikov poiščete Občino Žiri, vtipkate davčno številko 69533768 in potrdite.

Račun vsak mesec prejmete direktno v vašo elektronsko banko, za plačilo je potrebna vaša potrditev.

Specifikacija računa je v PDF-obliki priložena e-računu.

2. RAČUN OZ. POLOŽNICO PREJMETE NA SVOJ ELEKTRONSKI NASLOV

Račune oz. položnice vam namesto po pošti pošiljamo po e-pošti na vaš e-naslov. Če ste do sedaj prejeli račun v obliki položnice, prejmete položnico s QR-kodo tudi na e-naslov.

V primeru, da se odločite za to možnost, potrebujemo vašo davčno številko in e-naslov, na katerega bomo pošiljali račune oz. položnice. S tema dvema podatkomata vas prijavimo v UJP (naša spletna banka), ki vam pošlje potrditveno sporočilo. Ko ga potrdite, ste naročeni na prejemanje računov oz. položnic na e-naslov. Ta možnost je primerna tudi za stranke, ki komunalne storitve plačujejo preko trajnika.

Če boste oddali vlogo za e-račun v vašo banko, bomo o tem avtomatsko obveščeni s strani vaše banke.

V primeru, da želite prejeti račune oz. položnice na svoj elektronski naslov, pa pošljite svoje podatke (davčno številko in e-naslov) na e-naslov katja.zakelj@ziri.si.

Okužbe naraščajo, težave tudi pri prebolewnikih

Število kovidnih bolnikov v Sloveniji narašča, vedno več okužb beležimo tudi v Žireh, kjer v zadnjem valu zbolevalo predvsem mlajši, vse pogosteje pa na zdravstvene težave, ki ne izzvenijo, opozarjajo tudi prebolewniki.

JANA JENKO

V Ambulanti Arcus Medici je še vedno na voljo cepljenje, tudi s tretjim odmerkom, prav tako izvajajo cepljenje proti gripi in pnevmokokni pljučnici. V drugi polovici oktobra je v žirovski občini znatno naraslo število okužb s covidom-19 in na žalost se situacija še vedno ne umirja. Povprečni dnevni prirast okužb je trenutno med 10 in 15, na srečo pa je število okuženih, pri katerih je pričakovati težji potek bolezni, nizko. Večje število okužb so zaznali v posameznih delovnih kolektivih, pa tudi med študenti in dijaki. V Žireh, kjer je z dvema odmerkoma cepljenih 56 odstotkov občanov, 58 odstotkov občanov pa je prejelo en odmerek cepiva, takšnega porasta okužb niso pričakovali, pravijo v Ambulanti Arcus Medici: "Problem okužb je delno vezan na precepljenost prebivalstva, bolj pomembno je, da se držimo preventivnih ukrepov. Na tem področju smo padli na izpitu. V zadnjem valu zbolevalo predvsem mlajši, torej aktivna populacija, ki je najbolj aktivna pri socialnih stikih. Glede na lastnosti delta seva covid-19 smo pričakovali porast okužb, vendar ne tako velikega."

VELIKO ZANIMANJE ZA TRETJI ODMEREK

Cepljenje je po besedah stroke še vedno tisto, ki je pri boju z epidemijo najbolj učinkovito, saj na ta način v prvi vrsti zaščitimo sebe pred hujšim potekom okužbe, posledično pa naredimo nekaj dobrega tudi za druge. V Ambulanti Arcus Medici trenutno cepijo samo s cepivom Pfizer, s katerim imajo dobre izkušnje, pri tem pa poudarjajo tudi, da je med pacienti, predvsem starejšimi in tistimi, ki so prejeli dva odmerka vektorskega cepiva, veliko povpraševanja po cepljenju še s tretjim odmerkom. Komu in kdaj pa ga priporočajo? "Tretji odmerek se priporoča vsaj dva meseca po drugem odmerku vektorskega cepiva ali šest mesecev po drugem odmerku mRNA cepiva, in sicer vsem, ki se želijo dodatno zaščititi in predvsem zmanjšati verjetnost širjenja okužbe na druge."

VEČ TEŽAV OBRAVNAVAJO PRI PREBOLEWNIKIH

Po pol leta, kolikor poteka cepljenje proti covidu-19 v Žireh, razen običajnih težav, kot so bolečine na mestu vboda, povišana telesna temperatura in utrujenost, ki običajno izzvenijo v enem do treh dneh, resnih stranskih učinkov/zapletov niso obravnavali. Se pa v ambulantah vedno pogosteje srečujejo s pacienti, ki imajo zdravstvene težave po prebolelem covidu-19. "Najpogostejši simptomi so splošna utrujenost, slabša telesna zmogljivost, glavoboli, depresivne/anksiozne motnje, motnje koncentracije ... spisek je dolg. Terapija je običajno simptomatska in odvisna od zdravstvenih težav. Problem predstavlja tudi obsežnejša diagnostika, saj je treba izključevati druga bolezenska stanja. Menimo, da bo v prihodnjem kratko- do srednjeročnem obdobju to eden pomembnejših zdravstvenih problemov v naših ambulantah."

CEPIJO TUDI PROTI GRIPI IN PNEVMOKOKNI PLJUČNICI

Kljub temu da v zadnjem letu ob omembi cepljenja večinoma pomislimo na cepljenje proti covidu-19, pa slednje ni edina preventiva v teh jesenskih dneh, opozarjajo v Ambulanti Arcus Medici: "Ta čas je najbolj aktualno cepljenje proti gripi, ki ga priporočamo vsem, posebej pa starejšim od 65 let in kroničnim bolnikom, enako velja za cepljenje proti pnevmokokni pljučnici, vendar za razliko od cepljenja proti gripi slednjega ne krije državni proračun. Če bi se želeli cepiti proti gripi in covidu-19, pa svetujemo najprej cepljenje proti gripi in nato čez 14 dni še cepljenje proti covidu-19."

Še vedno pa je najboljša preventiva, ki vključuje uporabo maske v zaprtih prostorih, razkuževanje rok, izogibanje druženjem in večjim prireditvam ter odgovorno vedenje do sebe in drugih. Pa uravnotežen življenjski slog, pri katerem velja v zadnjem obdobju še posebej poudariti skrb za duševno zdravje, saj pandemija bolezni covid-19 že dolgo močno vpliva na naša življenja in povečuje tudi stiske posameznikov. Zato je pomembno, dodajajo v Ambulanti, da skupaj ohranimo pozitiven pogled na svet in zdrav odnos do soljudi, v primeru osebnih ali duševnih stisk pa ne čakamo, ampak poiščemo ustrezno pomoč.

Subvencije za varstvo otrok, ki niso vključeni v vrtce

Za subvencijo lahko zaprosijo starši otrok, ki niso vključeni v vrtec, in sicer od prvega do tretjega leta otrokove starosti. Pogoji za uveljavljanje pravice je, da imata otrok in tisti od staršev, ki uveljavlja pravico do subvencije, stalno prebivališče v občini Žiri in da je starševski dopust zaključen. Višina subvencije znaša 110 evrov na mesec. O sprejemu otroka v vrtec, spremembi stalnega prebivališča in drugih spremembah, ki vplivajo na prejemanje subvencije varstva otrok, so starši dolžni obvestiti občinsko upravo Občine Žiri. Vloga za subvencioniranje varstva otroka, ki ni vključen v programe predšolskega varstva, je dostopna na spletni strani Občine Žiri med obrazci in vlogami. Na spletni strani je objavljen tudi veljaven pravilnik.

Enkratni denarni prispevek za novorojence

Občina Žiri od leta 2011 namenja sredstva za novorojence. Enkratni denarni prispevek za novorojenca je pomoč, s katero se družini zagotovijo dodatna denarna sredstva za pokrivanje stroškov, ki nastanejo z rojstvom otroka. Do prispevka je upravičen eden od staršev novorojenca pod pogojem, da imata oba z otrokom stalno prebivališče v občini Žiri. Če starša živita ločeno, pravico uveljavlja eden od staršev na podlagi medsebojnega sporazuma. Enkratni denarni prispevek ta čas znaša 150 evrov. Rok za vložitev pisne vloge, ki je dostopna na spletni strani Občine Žiri, je najkasneje tri mesece po rojstvu otroka.

Nakup nove gasilske avtocisterne

Prihodnje leto gasilci na Dobračevi predvidevamo zaključek večletnega projekta nabave nove avtocisterne.

JANEZ TRATNIK

Podvozje vozila je s pomočjo izdatne finančne pomoči Občine Žiri že dobavljeno in čaka na predelavo v gasilsko avtocisterno. Ocenjena vrednost celotnega vozila z vgrajeno gasilsko reševalno opremo znaša več kot 290 tisoč evrov. V predlogu občinskega proračuna za leto 2022 so že predvidena denarna sredstva za sofinanciranje izdelave nadgradnje.

Kljub temu pa bo finančni delež gasilskega društva Dobračeva, donacij podjetij, prostovoljnih prispevkov občanov in ostalih prihodkov še vedno moral presegati 100 tisoč evrov. V prihodnje bomo izvedli več različnih akcij zbiranja prepotrebni sredstev. Ker zaradi epidemiološke situacije denarnih sredstev ne moremo zbirati osebno, po domovih, vam bomo razdelili letake s prošnjo za donacijo. Že vnaprej vas prosimo in se vam zahvaljujemo za vašo darežljivost. Sredstva lahko nakažete tudi na naš bančni račun številka: SI56 0700 0000 0097 381 odprt pri Gorenjski banki, d. d., s pripisom DONACIJA ZA GASILSKO VOZILO. Če menite, da si za svoje delo zaslužimo vašo podporo, vas prosimo, da del dohodnine namenite za PGD Dobračeva (naša davčna številka je 65497309).

Nova gasilska avtocisterna PGD Dobračeva bo zaradi velike količine gasilne vode (7 m³) in ostalih gasilnih sredstev delovala ob manjših in večjih požarih na stanovanjskih in industrijskih objektih, pri požarih v naravi ter za oskrbo požarišča z vodo. Opremljena bo z gasilsko reševalno opremo po zahtevah tipizacije gasilskih vozil ter z dodano opremo, ki jo gasilci potrebujemo na intervencijah. Bo edina gasilska avtocisterna v občini in bo močno izboljšala požarno varnost meščanov in gospodarskih družb.

Podvozje vozila čaka na nadgradnjo.

Mateja Velkavrh

NSI

Spoštovane občanke in občani!

Ni naključje, da sem se pisanja prispevka za Žirovske novice lotila na dan, ko Slovenci praznujemo dan suverenosti, kajti vsakokrat, ko se zavem, da živim v svobodni in samostojni državi, me prevzameta vznesenost in ponos. Srečna sem, da mi je dano biti tukaj in zdaj.

Izjemno ponosna sem tudi na naš kraj in našo občino. Tega, da gre gradnja doma za starejše občane h koncu, najbrž ni treba poudarjati, želim pa posebej omeniti dvoje: kot občinska svetnica lahko potrdim izjemne napore župana in občinske uprave, da je projekt izpeljan tako uspešno, kot krajanka pa vsako jutro, ko se v temi peljem s kolesom mimo razsvetljene nove zgradbe – delavci namreč delajo tudi ponoči in ob nedeljah – čutim izjemen ponos, da sem Žirovka in da zastopam stranko NSi, ki želi z zakonom o dolgotrajni oskrbi ustvariti pogoje in možnosti za kakovostno življenje vseh generacij, poseben poudarek pa namenja dostojnemu staranju. Končno bodo tudi v naši občini ustvarjeni pogoji za to. Če pa k temu dodam še okrog trideset novih delovnih mest, potem je to zgodba o uspehu.

Kar nekaj ljudi iz bližnjih občin nam zavida tako delavnega in zagnanega župana, pa tudi sicer velja, da je naša občina med najbolj "gradbenimi". Pa smo pri cestah in varnosti v cestnem prometu. Kot predsednica občinskega Sveta za preventivo in vzgojo (SPV) v cestnem prometu ter mentorica prometne vzgoje na OŠ Žiri se že vrsto let zavzemam za izboljšanje prometne varnosti v naši občini, zlasti najranjlivejših skupin: otrok – pešcev in kolesarjev ter starejših udeležencev. Veseli me, da ste tudi občani postali na tem področju izjemno aktivni in se na SPV ali name osebno obračate s številnimi predlogi za izboljšanje prometne varnosti. Tudi župan in pristojni na občini so odprti za pripombe in pobude, številne med njimi poskušamo rešiti v najkrajšem času, nekateri pa zahtevajo daljše postopke in večje finančne vložke. Ta čas poteka rekonstrukcija ceste in mostov v Račevi, podžupan je aktivno pristopil k pripravi vsega potrebnega za gradnjo pločnikov v Novi vasi, obeta se izboljšanje kolesarskih povezav, v proračunu je denar za obnovo nekaterih ulic.

Za vse, o čemer pišem, pa nima zaslug le občina in tisti, ki soodločamo o porabi občinskega denarja, pač pa številni občani, ki delujejo za dobrobit sočloveka kot prostovoljci. Izjemno živ je humanitarni projekt Prostofer, v občini pilotno izvajamo projekt TAAFE, katerega namen je prav tako izboljšanje kakovosti življenja starejše populacije. Dvakrat v letu ob sodelovanju z društvom ZŠAM organiziram pešbus, ki omogoča varnejše in trajnostno naravnano prihajanje naših najmlajših osnovnošolcev k pouku. V novembru bomo med pešce v Žireh razdelili odsevna telesa.

Hvala prostovoljcem, ki skrbijo za čistočo okrog lesenih klopic ob sprehajalnih poteh, hkrati pa vabim vse, ki bi bili pripravljeni postati "botri" ene izmed klopic, da se obrnejo name ali na podžupana, kajti še vedno so klovice, ki čakajo na vas. Pred nami so mrzli in pustejši dnevi, ki pa naj postanejo toplejši in prijetnejši skozi odnose z drugimi. Delajmo tisto, kar nas povezuje, in na način, ki združuje!

Invazivke v Žireh – ne, hvala!

V Žireh se bomo že kmalu sprehajali le še po (nekdanjih lepih, zelenih) travnikih, preraščenih z ambrozijo, orjaško zlato rozgo in suholetno enoletnico, ob potokih in rekah, ki se ne bodo videli iz goščave japonskega dresnika, in po močvirjih in osojah med samo žlezovo nedotiko.

MARKO ŠUBIC

Da to ni zgolj mračna znanstvena fantastika, dokazuje zadnja od zgoraj naštetih – žlezova nedotika, ki je že prevladala po močvirjih od Žirov do Brekovic, množično jo najdemo na Ledinici, prisotna pa je tudi že skoraj povsod drugje na Žirovskem.

Govorimo o invazivnih tujerodnih rastlinah (ITR), ki jih za razliko od kakih drugih bolj skritih invazivnih vrst lahko opazimo in proti njim tudi ukrepamo. Kot na drugih področjih nas tudi tu ne bo rešila nobena državna institucija, ki bi sicer morale narediti več, predvsem v smislu ostrejšje zakonodaje, največ lahko naredimo – naredimo, ne samo razmišljamo – ljudje sami: kot posamezniki ali združeni v razna društva, organizacije. Pri aktivnostih proti invazivkam veljajo nekatera pravila, ki so zapisana spodaj:

– Pomembno je hitro ukrepanje, ko je na novem žarišču ena sama ali malo ITR in je ukoreninjenost še slaba. Z in-

vazivkami je namreč tako kot z ognjem: na začetku majhen plamenček ugasnemo z dvema prstoma, če ga pustimo, nam lahko pogori hiša ...

– Ne sadimo, sejemo novih, neznanih rastlin po vrtovih in drugod, pa če so še tako moderne! Zakaj ne bi na vrtu namesto pavlonije posadili na primer lepe domače bukve, "matere" žirovskega simbola? Če že imamo ITR namerno na svojem zemljišču in je nimamo namena odstraniti, pa vsaj ne odmetujmo njihovih ostankov v naravo oziroma z drugimi besedami: pometimo najprej pred svojim pragom ... vendar ne na tuje dvorišče!

– Ko hodimo okoli, imejmo odprte oči, in če opazimo omenjene ali kake druge sumljive rastline, tudi ukrepajmo! Najbolje je, da jih kar sami čim prej odstranimo. Seveda se o njih oziroma o njihovem pravilnem in varnem odstranjevanju po potrebi prej dodatno poučimo, se ustrezno opremimo in jih – v dogovoru z lastnikom zemljišča – izrujemo, izkopljemo in podobno in dele, iz katerih se

lahko razmnožujejo, primerno zapakirane odnesemo/odložimo na ustrezen odpad. Če jih ne odstranimo sami, vsaj obvestimo lastnika, morda svoje znance, ki bi bili pripravljeni kaj narediti ali so bolj usposobljeni, vnesemo nahajališče v spletni sistem invazivke.si, če še ni evidentirano ...

Na Občini Žiri predlagajo, da se manjše količine »nevarnih« ostankov invazivk odlagajo med biološke odpadke, torej v rjave zabojnike, večje količine pa v zabojnik za biološko razgradljive odpadke v Zbirnem centru Osojnica, saj se vsi ti odpadki obdelajo v avtoklavu in niso več nevarni. Ostanki, ki ne omogočajo razmnoževanja, se lahko kompostirajo doma. Če ne gre drugače, je najbrž bolje, da se porujejo in pustijo na samem mestu, kot da rastejo naprej.

– V glavnem velja, da je ITR najbolje uničevati pred cvetenjem, saj jim z ruvanjem, trganjem in podobno v fazi, ko že cvetijo ali imajo semena, lahko celo pomagamo razmnoževati! Pri japonskem dresniku je še slabše, saj se razmnožuje vegetativno že iz zelo majhnih delov rastline, torej moramo še posebno paziti, da tudi necvetoče rastline ustrezno odstranimo oziroma uničimo – sežgemo ali odnesemo na za to predvideno odlagališče, od koder bodo odpeljane na uničenje.

– Košnjo, ruvanje, trganje ... nedozorelih rastlin je treba po možnosti v vegetativni dobi čim večkrat ponavljati, saj je njihova rast izredno intenzivna. Najbrž tudi ne bo zadostovalo eno leto naših naporov. Največ tem smislu naredijo kmetje z redno košnjo.

– Doslej "pozitivno" sekanje grmovja in drevja ob rekah in potokih lahko pome-

Akcija odstranjevanja japonskega dresnika je potekala v okviru projekta Aktivno proti invazivkam Ljudske univerze Škofja Loka.

ni prosto pot za invazivke, predvsem dresnik in nedotiko, zato je po moje bolje, da se domače rastje kvečjemu malo obseka, kot da se naredi golosek.

Akcije organiziranega odstranjevanja ITR so pomembne, ne samo zaradi konkretnega učinka, temveč tudi ali predvsem, da se opozori na prisotnost ITR, pokaže potrebo in pripravljenost po dejanskem ukrepanju in s tem spodbudi ljudi, predvsem tiste, ki še niso sodelovali, da se vključijo tudi sami in da so dejavni na tem področju tudi izven takih akcij. Ker imamo v Žireh že uspešno, dobro utečeno vsakoletno akcijo pomladanskega čiščenja bregov vodotokov v organizaciji Ribiške družine Žiri skupaj z Osnovno šolo Žiri, bi bilo relativno enostavno vsako leto narediti podobno akcijo odstranjevanja ITR, saj se najpogosteje pojavljajo na rečnih/potoških bregovih, njen učinek pa bi bil v boju proti invazivkam, v to sem prepričan, izredno velik. Pri izvedbi bi bila pripravljena z odvozom materiala in podobno pomagati tudi Občina Žiri. Upam, da je bila predhodnica takim organiziranim aktivnostim na terenu "pilotna" akcija odstranjevanja japonskega dresnika v Račevi v okviru projekta Aktivno proti invazivkam (API) Ljudske univerze Škofja Loka konec oktobra, ki je imela predvsem "propagandni" namen, konkretno pa se je s tem naredilo več prostora za uničevanje mladja prihodnje leto. In zakaj ravno japonski dresnik? S svojo agresivnostjo in trdovratnostjo predstavlja veliko nevarnost in je zato nekakšen simbol invazivk. Na srečo ga je v Žireh, kljub več rastiščem v Račevi – ob strugi Račeve

Pilotno akcijo odstranjevanja japonskega dresnika so izvedli v Račevi.

od Noča navzdol, pa po Snapkovi grapi navzgor, v manjši meri pa tudi v Brekovicah in celo na vrhu Mrzlega vrha –, še moč ustaviti. Glavni namen tega članka seveda ni natančno strokovno informiranje, za kar niti nisem usposobljen, temveč predvsem opozorilo o prisotnosti ITR v Žireh in poziv k ukrepanju proti njim. Informacij o samih invazivkah oziroma njihovem odstranjevanju je namreč veliko na spletu na povezavah <https://www.gov.si/teme/invazivne-tujerodne-vrste-rastlin-in-zivali/>, <https://www.tujerodne-vrste.info/> <https://www.invazivke.si/>, v filmu, ki zelo nazorno prikaže predvsem stanje na Škofjeloškem: [https://www.](https://www.youtube.com/watch?v=YlF96zyQTNk)

[youtube.com/watch?v=YlF96zyQTNk](https://www.youtube.com/watch?v=YlF96zyQTNk), v zbirki Aktivno proti invazivkam, člankih v lokalnih časopisih, ena od lepših priložnosti za bolj individualno informiranje pa bosta predavanji v okviru projekta API v Žireh in na spletu, ki sta natančneje predstavljena v spodnjem oglasu. Računam, da v prihodnosti dobimo tudi posebno stran o invazivkah na spletnem portalu Občine Žiri, s podarkom predvsem na informacijah o stanju ITR v žirovski občini, načinu in konkretnih mestih za njihovo odlaganje ter predvidenih dejavnostih na tem področju.

Aktivno proti invazivkam torej tudi v Žireh!

Aktivno proti invazivkam

Vabimo vas na predavanje:

Smo lahko občina brez invazivk – kaj moramo vedeti o njih?

– v sredo, 17. 11. 2021, ob 18. uri v Kulturnem središču Stare Žiri

– v torek, 23. 11. 2021, ob 18. uri na spletnem orodju Zoom

Dodatne informacije in prijave: 04/506 13 60 ali jaka.subic@lu-skofjaloka.si

Operacijo sofinancirata Evropska unija iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republika Slovenija v okviru Programa razvoja podeželja RS 2014 – 2020. Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za programsko obdobje 2014 – 2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Za vsebino je odgovorna Ljudska univerza Škofja Loka.

Dvogovore nadaljuje Petra Preželj

Tema tretje razstave iz cikla Dvogovori, ki jih je letos začela pripravljati Galerija Kržišnik, je ilustracija.

Dvogovori zato, ker se dela Tomaža Kržišnika z različnih likovnih področij soočajo z deli prijateljev, ustvarjalcev starejše in mlajše generacije. Po dveh razstavah risbe, dvogovorih Tomaža Kržišnika z Vidom Sarkom in Milanom Eričem, se tokrat na področju ilustracije srečujeta Petra Preželj in Tomaž Kržišnik.

Tomaž Kržišnik, ki je magistriral iz oblikovanja knjige na Likovni akademiji v Varšavi, se je v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja intenzivno ukvarjal z ilustracijo in oblikovanjem knjige, ki jo je pojmoval kot dinamični likovni organizem. V tem času je izšlo dvajset knjižnih izdaj, objektov, pregibank, zložljivk, slikanic, bibliofilskih izdaj in miniaturnih v likovni podobi Tomaža Kržišnika. Na razstavi ponazarjajo različnost ustvarjalnih prijemov slikanica zložljivka Svetlane Makarovič Zajček gre na luno, potem pregibanka, poezija iste avtorice Srčevca in ilustracije za knjigo poezije Domišljija je povsod doma Borisa A. Novaka.

Petra Preželj je diplomirala z ilustracijami Andersenove pravljice Deklica z vžgalicami pri Tomažu Kržišniku na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje. Že v času študija se je odlikovala s samosvojo likovno govorico, ki jo v svoji ustvarjalni poti še naprej razvija. Njen fantastični figuralni in barviti svet se v zadnjem času pojavlja predvsem v slikah

Petra Preželj in Tomaž Kržišnik / Foto: Tanja Mlinar

velikega formata. Tokrat se predstavlja s svojimi objavljenimi in neobjavljenimi ilustracijami in računalniškimi grafikami ter deli v mešani tehniki, saj pojem ilustracije v zadnjem času vse bolj odpira svoje prvotne zamejitve in vključuje vse več različnih likovnih pristopov.

Obiskovalce je ob odprtju razstave navdušil tudi igralec Brane Grubar, ki je prebral več odlomkov iz knjig Oscarja Wilda, Svetlane Makarovič in Borisa A. Novaka. Dragoceni so bili njegovi spomini na sočasne reakcije intelektualcev ob izdajah del Tomaža Kržišnika, ki jih je kot dolgoletni avtorjev prijatelj vseskozi spremljal.

Tako se Galerija Kržišnik s strokovnostjo, s konceptualno začetnostjo razstavnega programa in z vsakič izvirnim dogodkom ob odprtju uveljavlja med radovednimi obiskovalci različnih generacij in predstavlja dobrodošlo novost v Žireh. Razstavo si je mogoče po predhodni najavi ogledati do konca novembra.

Tako je videti Zapredenost

Še do 21. novembra je v Galeriji Ivana Groharja v Škofji Loki na ogled konceptualni projekt Katje Bogataj z naslovom Zapredenost.

IGOR KAVČIČ

Vsestranska večmedijska umetnica, diplomirana kiparka Katja Bogataj je v osrednji škofjeloški umetniški galeriji na Mestnem trgu tokrat presenetila z zanimivo konceptualno postavitvijo Zapredenost. Razstava je dvopolna; sestavljena je iz prostorske instalacije v obliki rova v prvem prostoru, ki nas vodi do navideznega kokona pajkovca v drugem prostoru. Najprej nas obkroža koprena iz filca, s tunelskega oboka visijo "pajčevine", v ozadju je slišati zamolkle zvoke. V temi drugega prostora, kamor zavijemo, pred seboj zagledamo ploskev z narisanimi stopali, na katera

stopimo. Na televizijskih ekranih se pojavijo videoposnetki z različnimi motivi. V ospredju so pajki, saj smo vendar v kokonu oziroma zapredku.

Mreža, v katero smo se s hojo v zapredek zapletli, po besedah Bogatajeve predstavlja nekaj, v kar smo vpeti, ko nam vlada elite, umetna inteligenca, internet, ko nas vedno bolj golta kapitalizem. Avtorica pajka in njegove vedenjske lastnosti namreč dojema kot prisposodbo plenilskih skupin (koncerni, korporacije) – tako imenovanih elit sodobne globalizirane družbe, ki si skušajo podrediti planet in ga nadvladati. Katja Bogataj je v svojem delu družbeno angažirana, in ob razcepljenosti v aktualni družbi

Katja Bogataj pred vstopom v Zapredenost / Foto: Darjan Kacin

stavi na povezovanje. "Ločujemo lahko samo odpadke. Vse ostalo se povezuje v zdravo celoto vseh bitij na zemlji," pove v zaključni misli k razstavi.

Ob jubileju tudi Valvasorjevo priznanje

Za petdeset let delovanja, zbiranja, varovanja in razstavljanja muzejskih zbirk je Muzejsko društvo Žiri prejelo častno Valvasorjevo priznanje za leto 2020.

MATEJA RANT, FOTO: ARHIV DRUŠTVA

V Slovenskem muzejskem društvu so letos že petdeseto leto zapored podelili Valvasorjeve nagrade, priznanja in diplome. Med letošnjimi prejemniki je na predlog Občine Žiri tudi Muzejsko društvo Žiri.

Komisija za podeljevanje Valvasorjevih nagrad, priznanj in diplom pri Slovenskem muzejskem društvu je v utemeljitvi priznanja zapisala, da Muzejsko društvo Žiri od ustanovitve leta 1970 skrbi za ohranjanje snovne in nesnovne kulturne in naravne dediščine Žirov. "O pomenu varovanja dediščine izobražuje in ozavešča člane društva in druge Žirovce, raziskuje žirovsko preteklost ter jo predstavlja na stalnih in občasnih razstavah in s publikacijami." Vsako leto izdajo zbornik Žirovski občasnik in dopolnjujejo zbirko knjig Knjižnica Žirovskega občasnika. Spomnili so, da je društvo prvi stalni razstavi o če-

Na ogled tudi rimska fibula

Za popestritev društvenega abrahama je Muzejsko društvo Žiri pripravilo razstavo v Muzeju Žiri, na kateri predstavljajo petdeset zanimivih muzejskih predmetov.

MATEJA RANT

V Muzejskem društvu Žiri so lani praznovali petdesetletnico, ki pa je zaradi razmer, povezanih z epidemijo covid-19, niso mogli ustrezno praznovati. Zato so se lanskoletni jubilej odločili zaznamovati letos, in sicer z razstavo z naslovom 50 muzejskih predmetov ob 50-letnici Muzejskega društva Žiri. Za postavitev razstave sta poskrbela Franci Temelj in Stane Kosmač. "Pri izbiri predmetov za razstavo naju je vodilo predvsem to, da so čim bolj različni po vsebini in obliki ter je tako razstava pestra in raznolika," je pojasnil Temelj in dodal, da je nekaj predmetov iz društvenega depoja, nekaj so jih člani društva hranili doma, posamezne predmete pa so pridobili tudi od zbiralcev. Najstarejši razstavljen predmet je rimska fibula – okrasna zaponka za pritrjevanje oblačil v obliki goloba, ki so jo našli na Žirku, hribu nad Žirmi, in naj bi izvirala iz 6. stoletja. Po Temeljevih besedah gre za najbolj reprezentančen kos v muzeju, ki bo gotovo dobil mesto tudi v stalni zbirki.

Častno Valvasorjevo priznanje Muzejskemu društvu Žiri za leto 2020

vljarstvu in klekljanju na Žirovskem odprlo že leta 1973. Sedež žirovskega muzeja je od začetka delovanja društva Stara šola, ki so jo v letih od 2002 do 2015 temeljito prenovili. V prenovljeni stavbi je Muzejsko društvo skupaj z Občino Žiri in zunanjimi strokovnjaki pripravilo štiri stalne razstave: Pozdravljeni, ljubitelji utrdb! v letu 2007, Žirovski slikarji leta 2009, Žirovsko čevljarstvo v letih 2010–2012 ter Žiri in Žirovci skozi čas v letu 2012. Dve novejši pridobitvi muzeja sta cesarska listina iz leta 1840, podeljena tedanji Občini Žiri, in kiparska skulptura iz 252 milijonov let starega apnenca s perm-skotriasne meje, delo Anžeta Jurkovška. Kot so še omenili v utemeljitvi priznanja, muzejsko društvo vsako leto na Poletno muzejsko noč in ob Dnevh evropske kulturne dediščine oživlja presenetljivo bogat opus žirovske kulturne dediščine. "S strokovnim delom, vzdrževanimi razstavnimi prostori in skrbno načrtanim programom društvo izkazuje pomembno družbeno vlogo v lokalnem in regionalnem okolju," so še dodali v utemeljitvi.

V Muzeju Žiri si je mogoče ogledati razstavo 50 muzejskih predmetov ob 50-letnici Muzejskega društva Žiri. / foto: Tanja Mlinar

Vsakega od petdesetih razstavljenih predmetov so opremili s kratkim opisom, tako da lahko obiskovalci razstave izvejo zanimive podrobnosti iz žirovske zgodovine. Pri tem je Temelj izpostavil dva stara zemljevida, ki so ju prav tako vključili v razstavo. "Prvi prikazuje, kako so si tik pred razpadom Avstro-Ogrske predstavljali nove meje in med drugim vključuje celotno Istro, Trst, današnje Avstrijsko Koroško in še številna druga ozemlja, drugi pa kruto realnost po koncu prve svetovne vojne." Razstavili so še številne druge predmete, med katerimi je marsikateri potreben restavriranja. "A želimo si, da bi obiskovalci tudi na ta način spoznali, da vse ne sodi na odpad, ampak lahko predmete shranimo kot pričevalce starih časov," je poudaril Temelj.

Gasilec mora biti »trčen in srčen«

V oktobru, mesecu požarne varnosti, gasilska društva še posebej "odpirajo vrata" in se z različnimi aktivnostmi predstavijo krajanom. Tudi v Žireh ni nič drugače, saj v občini delujejo štiri prostovoljna gasilska društva: Brekoviče, Dobračeva, Račeva in Žiri, v katerih aktivno deluje več kot osemdeset usposobljenih operativnih članov.

JANEZ TRATNIK

Prav tako je v Sloveniji nekaj več kot tisoč gasilcev, ki opravljajo naloga gašenja in reševanja profesionalno. Zaposleni so v javnih zavodih in večjih gospodarskih družbah. Kljub temu da je gasilstvo v Žireh zelo razvito, Žirovcev, zaposlenih v poklicnih gasilskih enotah, skorajda ni. Rok Zemljarič je svoje poslanstvo pomagati bližnjim v stiski in nesreči izpopolnjeval z delovanjem v Prostovoljnem gasilskem društvu (PGD) Dobračeva, naknadno pa nadgradil z dodatnim izobraževanjem za poklicnega gasilca in nato stalno zaposlitvijo v Gasilski brigadi Ljubljana.

► Kdaj in kako ste se srečali z gasilci?

Z gasilstvom sem se srečal leta 1999. Takrat sem bil star deset let, torej sem bil po tradicijah žirovske gasilske mladine že kar star. Na začetku kot mladinec nisem bil prav zelo dejaven, nato sem se leta 2008 prepisal v PGD Dobračeva. Kot pripravnik sem začel opravljati tečaje in gasilstvo me je vedno bolj privabljal. Mislim, da se je to zgodilo zaradi kako-

vosti gasilstva v Žireh in zaradi gasilcev, ki so postali moji zelo dobri prijatelji.

► Kdaj ste ugotovili, da si želite to humano delo opravljati profesionalno?

Če povem odkrito, pravzaprav ne vem, kdaj točno je prišel ta trenutek, najbrž sem imel to že od nekaj v sebi. Z vsakim gasilskim tečajem in usposabljanjem sem si želel pridobiti še več znanja, ki bi ga lahko uporabljal na intervencijah, in želja, da bi lahko svoje življenje posvetil temu, da bi vsak dan opravljal to delo, je postala zelo velika. Zato sem se odločil za profesionalno pot. In danes sem vesel sem, da je bila moja odločitev takšna.

► Če opišete svoj delovni dan v Gasilski brigadi Ljubljana ...

Naš urnik je sestavljen iz štirih izmen, kot t. i. ruski turnus, kar pomeni 12-urni delovnik. Ta si sledi v naslednjem vrstnem redu: najprej dnevna služba, potem smo 24 ur prosti, sledi nočna služba in nato 48 ur prosto. Ob 6.50 imamo postroj, kjer vodja izmene vsakemu gasilcu dodeli številko gasilskega vozila, na katerem bo deloval na intervencijah.

Sledi podroben pregled vozil in opreme. Ob 7.30 imamo sestanek izmene, kjer vodja dodeli opravila za tisti dan – servisi, pranje vozil, popravilo opreme ... Ob 12. uri se začnejo različne operativne vaje in izobraževanja, ki trajajo do približno 15. ure. Sledi kosilo, kasneje pa postorimo še stvari, ki nam jih ni uspelo opraviti v dopoldanskem času. Ob 18.50 imamo spet postroj, s katerim zaključimo službeni čas. Seveda vsako delo prekinemo, če pride do intervencij, ki se redno dogajajo skozi ves dan, včasih pa tudi podaljšamo delovni čas, če smo ravno udeleženi na kateri izmed njih. V gasilski brigadi Ljubljana letno posredujemo na okoli dva tisoč intervencijah.

► Kako potekajo vaša usposabljanja?

Večinoma usposabljanja opravljamo v delovnem času in na gasilski brigadi, kjer imamo poseben poligon za različne izvedbe praktičnih vaj. Prav tako je veliko gasilcev, ki so odlični inštruktorji in predavatelji. Včasih pa imamo posebna usposabljanja tudi zunaj rednega delovnega časa in na drugih lokacijah po Sloveniji, največkrat v gasilski šoli na Igu in drugih poligonih po Sloveniji. Gremo pa tudi na kakšno dodatno izobraževanje ali tekmovanje v tujino – tekmovanje v tehničnem reševanju, reševanju iz višin in globin. Poleg tega delujem še v Izobraževalnem centru za zaščito in reševanje na Igu kot član tehnične ekipe, kjer velikokrat srečam kolege iz prostovoljnih enot.

► Zdaj ste že skoraj šest let zaposleni v Gasilski brigadi Ljubljana in imate za sabo že veliko takšnih in drugačnih intervencij. Katere intervencije so vam ostale v spominu?

Res sem bil že na mnogih intervencijah in vsaka zase je posebna, prav tako vsako jemljemo enako resno, četudi gre za lovljenje papige. Najbolj pa ostanejo v spominu tiste, pri katerih se nam zgodijo kakšni smešni pripetljaji. Gasilci ne posredujemo samo na velikih intervencijah, ampak tudi na manjših, kot je na primer odstranjevanja prstana v UKC

Rok Zemljarič

Posredovanje ob požaru na ostrešju v centru Ljubljane

Ljubljana. Enkrat smo prejeli klic, da se je starejšemu gospodu zarastel prstan v prst. Odhiteli smo na urgenco, kjer so nas gospod in ekipa PNMP že čakali. Gasilci imamo namreč prav takšno orodje, ki je primerno za odstranjevanja prstana ali podobnih manjših predmetov. Z ekipo smo začeli rezati prstan. Takšno delo poteka zelo počasi in zbrano. Ko smo bili že skoraj pri koncu, sem gospodu dejal, naj še malo potrpi in stisne zobe. V tistem se je gospod obrnil k meni in z nasmehom odgovoril: "Fant, kaj se delaš norca, ali ne vidiš, da sem brez zob?" Ker smo se tako smejali, smo morali začasno prekiniti delo. Kasneje pa smo prstan uspešno odstranili. Na drugi strani pa so tiste, ki so zares težke, dolge in naporene, kot je bila na primer intervencija s požarom ostrešja v centru Ljubljane nekaj mesecev nazaj. Najbolj močno pa se te dotaknejo tiste, v katerih so udeleženi otroci.

▣ Kaj pa članstvo v domači prostovoljni enoti?

Sem še vedno tudi član PGD Dobračeva in sem zelo vesel, da je društvo tako uspešno, polno zagnanih in dobro izobraženih članov, ki jim nikoli ne zmanjka volje za prostovoljno gasil-

V PGD Dobračeva imajo še enega aktivnega operativnega člana, ki je tudi zaposlen v Gasilski brigadi Ljubljana. To je Anže Bitenc, ki opravlja funkcijo inštruktorja v službi za gasilsko usposabljanje, v Gasilski zvezi Ljubljana pa je predsednik komisije za usposabljanje.

stvo. Mislim, da je zares pohvalno, da je v Žireh toliko mladih gasilcev, ki se navdušujejo nad tem humanim delom in svojo prosti čas namenjajo raznim vajam, izobraževanjem in seveda tudi intervencijam. Tudi sam se še vedno rad ukvarjam s prostovoljnim gasilstvom in upam, da s svojim članstvom pripomorem k boljšemu delovanju. Zelo pa me veseli, da so v Žireh tudi druga društva na visoki ravni ter da vedno več in učinkoviteje sodelujejo med seboj.

▣ Kje pa so glavne razlike med prostovoljnim in poklicnim gasilcem?

Menim, da je več podobnosti kot pa razlik. Vsi gasilci morajo biti kar se da profesionalni pri opravljanju svojega dela in se zavedati, da napake veliko "stanejo". Razlika je le v tem, da je zame to služba ter da intervencije, izobraževanja in tekmovanja spadajo v moj delovni čas, medtem ko prostovoljni gasilci to delajo v svojem prostem času. Seveda imamo poklicni gasilci več možnosti za udeležbe na izobraževanjih, ki so bolj obsežna in natančna. Se pa tudi razlikuje delovanje prostovoljnih gasilskih društev, saj so nekatera bolj oddaljena od poklicnih enot in morajo zato – kot recimo v Žireh – opravljati skoraj enako težke naloge kot poklicni gasilci, medtem ko v Ljubljani večino intervencij vodi gasilska brigada.

▣ Katere kvalitete bi pri gasilcih postavili v ospredje?

Pravijo, da če si gasilec, moraš biti trčen in srčen. To je zagotovo res. Mislim, da velja vse tisto, kar ljudje govorijo o gasilcih: pogumni, neustrašni, humani, vedno pripravljene pomagati ... A pomembno je še marsikaj drugega, če želiš biti dober gasilec. Poudaril bi mogoče to, da moraš vedno delovati z razumom in biti zanesljiv, timski človek, nikoli misliti samo nase in pomagati ne samo ljudem v stiski, ampak tudi svojim kolegom. Pri gasilcih ni prostora za ego. Poleg tega pa mora imeti gasilec tudi obilo volje do učenja, do izpopolnjevanja, trdega dela in biti poln pozitivne energije.

▣ Gasilci uživate največji ugled med vsemi poklici. Menite, da ste dovolj dobro plačani za svoje delo?

Rekel bom, da poklicni gasilec postaneš, ker čutiš do tega poklica veliko strast in močno željo, da bi svoje življenje posvetil takšni službi. Na začetku se zato ne zmešaš za nizko plačilo, ker si srečen, da ti je uspelo doseči svoje sanje. Sčasoma ugotoviš, da glede na plačilo ta poklic ni videti cenjen in bi si gasilci vsekakor zaslužili več. Upam, da se bo to spremenilo, ne samo pri gasilcih, ampak tudi pri drugih poklicih, kjer delodajalci izkoriščajo dejstvo, da strastno in z velikim osebnim zagonom opravljajo svojo sanjsko službo.

▣ Kaj poklicnim gasilcem prinaša prihodnost?

Res ne bi mogel nič napovedati. Zdi se mi, da imamo gasilci vedno več nalog, še zdaleč ne gasimo samo požarov in pomagamo pri prometnih nesrečah. In glede na to, kako tehnologija hitro napreduje, menim, da bomo morali vedno več vlagati v znanje, ki se pred nekaj leti ni zdelo pomembno za naše delo. V mislih imam današnjo sodobno tehnologijo v gasilstvu ali na primer posredovanje, kjer so udeležena električna vozila. Gasilstvo se spreminja s spreminjanjem sveta, ki pa je dandanes zelo hitro, zato je težko napovedati, kaj bo sledilo v bližnji in daljni prihodnosti.

▣ Kako na to gleda vaša partnerica?

To vprašanje bi morali nasloviti kar nanjo. Mislim, da ve, kako me delo, ki ga opravljam, veseli, in me pri moji profesionalni poti zelo podpira in sem ji zato hvaležen. Vem, da jo je včasih tudi malo strah in mi vedno, ko grem v službo, reče, naj pazim nase.

Izobraževanje za učitelje na Malti in Cipru

Erasmus poleg drugih dejavnosti pripravlja tudi izobraževanja za učitelje. V avgustu in septembru smo se tri učiteljice jezikov na Osnovni šoli Žiri udeležile njihovega izobraževanja KA101.

VIDA PONDELEK, OŠ ŽIRI

Ena učiteljica se je udeležila izvedbe na Malti, od 15. do 21. avgusta, dve pa sva bili na Cipru, od 26. septembra do 2. oktobra. V obeh skupinah se je nabrala pisana družčina iz številnih evropskih držav: Italije, Nemčije, Češke, Bolgarije, Francije, Madžarske, Poljske, Litve, Latvije, Portugalske, Estonije in Slovenije. Prvi del izobraževanja je bil uvod oziroma priprava na CLIL, kar v angleščini pomeni Content and Language Integrated Learning. Gre za metodo, pri kateri se različni šolski predmeti, na primer kemija ali geografija, poučujejo v angleščini. V nadaljevanju nam je naš predavatelj, odlični Alan Marsh, predstavnik inštituta Carob, ki že 42 let dela na področju izobraževanja učiteljev angleščine, praktično prikazal uporabne primere za popestritev vsakdanjega dela v razredu. Obnovili smo didak-

Naš predavatelj, odlični Alan Marsh, predstavnik inštituta Carob, ki že 42 let dela na področju izobraževanja učiteljev angleščine, nam je praktično prikazal uporabne primere za popestritev vsakdanjega dela v razredu. Obnovili smo didaktično in metodično znanje, opozorjeni smo bili na najbolj pogoste napake, ki se rade pojavljajo in ponavljajo pri poučevanju tujih jezikov, in se seznanili z novimi, sodobnimi metodami, kot so učenje s pomočjo pesmi, zgodb, rim, gibanja ...

tično in metodično znanje, opozorjeni smo bili na najbolj pogoste napake, ki se rade pojavljajo in ponavljajo pri poučevanju tujih jezikov, in se seznanili z novimi, sodobnimi metodami, kot so učenje s pomočjo pesmi, zgodb, rim, gibanja ... Vse metode se lahko prilagodi-

Izobraževanje učiteljev na Malti ...

... in na Cipru

jo tako za delo z različnimi starostnimi skupinami kot tudi za delo pri drugih predmetih. Med izobraževanjem smo bili udeleženci večino časa postavljeni v vlogo učencev, kar nam je osvežilo tudi nekatere občutke iz otroštva, na primer, kako težko je sedeti celih pet ali celo sedem ur in pri tem ves čas biti tiho.

Srečanje je bilo za vse prisotne zanimivo tudi z drugih vidikov; tako so nas opozorili na sodelovanje v mednarodnih organizacijah za učitelje tujih jezikov, izmenjavali smo informacije o podobnostih in različnostih šolskih

sistemov in pogojev dela v različnih državah ter obnovili svoje znanje angleškega jezika. Poleg tega smo se ponovno prepričali o pomembnosti našega poklica in se spomnili, da je učenje vseživljenjski proces. Vse tri bomo svoje novo znanje z veseljem uporabile pri nadaljnjem delu. Poleg izobraževanja smo se udeleženci potopili v kulturne in prehranske navade obeh otokov ter se poučili nekaj malega tudi o njuni zgodovini. Za vse nas je bilo izobraževanje nepozabna izkušnja, v kateri so se spletla nova prijateljstva in znanstva.

Učenci v planinski šoli v naravi

Žirovski osnovni šoli je v septembru uspelo za svoje sedmošolce kljub zahtevnim razmeram zaradi upoštevanja vseh zdravstvenih varnostnih ukrepov za preprečevanje okužb s covidom-19 na planini Razor ponovno zelo uspešno izpeljati program planinske šole v naravi.

BOGDAN ERZNOŽNIK
FOTO: **VLASTA PEČELIN**

Termin izvedbe je vodstvo šole prilagodilo vremenskim razmeram in so tako pod vodstvom svojih učiteljev, gorskega reševalca in strokovne medicin-

Učenci so uživali v lepotah slovenskega gorskega sveta.

ske pomoči izpeljali celoten program v idealnih vremenskih razmerah. Pouk je lahko potekal v zunanjih učilnicah čudovite gorske narave pod vrhovi okoliških gora. Brez večjih težav so drugi dan izpeljali planinsko turo, kjer so se najprej povzpeli na goro Vogel in se nato po slikoviti poti vrnili čez prelaz Globoko nazaj do planinske kočice. Na pohodu so lahko otroci uživali v lepotah slovenskega gorskega sveta.

Domov so se učenci vrnili bogatejši za pridobljena znanja, ki jim bodo omogočala varno pot v gore, hkrati pa so dobili tudi veselje do planinstva kot ene najbolj razširjenih oblik športne rekre-

acije. Zaslužijo si tudi pohvalo za dobro pohodno kondicijo, odnos do dela pri pouku v naravi in disciplinirano ter odgovorno vedenje. Prav tako jim bodo ostali lepi spomini na pristna druženja in doživetja v družbi svojih sošolcev in učiteljev pa tudi na nepozabne poglede na naše gore in planinski svet pod njimi. Pomoč pri izpeljavi planinske šole sta prispevala tudi Občina Žiri in Planinsko društvo Žiri, zahvala pa gre še skrbnemu osebju Koče na planini Razor, ki je poskrbelo za odlično hrano in čisto bivalno okolje, tako da je bilo zahtevnim razmeram navkljub bivanje prijetno.

Razmišljali, kako zavreči čim manj hrane

Pet učencev OŠ Žiri se je konec septembra v sklopu projekta Erasmus+ udeležilo izmenjave na Poljskem, kjer so se posvetili koristni porabi ostankov hrane.

MATEJA RANT, FOTO: ARHIV ŠOLE

Izmenjava je potekala v sklopu projekta Smart waste managers (Pametni upravljavci odpadkov), pri katerem sodelujejo s šolami na Poljskem, v Romuniji, Turčiji, Španiji in na Portugalskem. Tokrat je bil poudarek na ozaveščanju o koristni porabi ostankov hrane, je razložila učiteljica Betka Pišlar, ki je z Matejo Velkavrh in Julijano Gantar učence spremljala na Poljskem. Učenci so med drugim razmišljali o količini hrane, ki jo zavržejo v državah, iz katerih prihajajo udeleženci projekta. Kot sta pojasnila učenca Maj Šubic in Ana Mali, so ugotovili, da jo najmanj zavržemo prav Slovenci. "Mi smo bili na gostovanju tudi edini, ki smo pojedli vse, kar smo dobili na krožnikih," nista skrivala ponosa, da v Žireh že zdaj znajo poskrbeti, da hrana ne konča v smeteh. Ajdo Grošelj pa je zlasti navdušila kuharska delavnica, na kateri so se učili kuhati z vsem, kar nam ostaja v hladilniku na podlagi receptov za pripravo jedi iz živil, ki so tik pred iztekom roka uporabe. Učenci so se poučili še o prehranski piramidi in ustreznem razvrščanju odpadkov, navdušila pa jih je tudi organizacija Food Bank (Banka hrane), ki skrbi, da neporabljena hrana ne pristane v smeteh, temveč jo podarijo pomoči potrebnim. Po besedah učenke Ane

Učenci in njihove učiteljice na izmenjavi na Poljskem

Mali vsak dan pripravljajo obroke, ki si jih lahko privoščijo vsaki. V Olsztynu in Varšavi pa so namestili celo posebne hladilnike, kamor ljudje, ki so pripravili preveč hrane zase in za svoje družine, položijo odvečno hrano, ki jo nato lahko vzame, kdor jo potrebuje. To se dogaja predvsem v času božičnih in velikonočnih praznikov, so razložili učenci.

Dom starejših dobiva končno podobo

V družbi SeneCura, ki gradi nov dom za starejše v Žireh, operativno dovoljenje za dom pričakujejo do konca leta, tako da bi po novem letu lahko začeli sprejemati prve stanovalce.

MATEJA RANT, FOTO: TANJA MLINAR

Novi objekt doma za ostarele v Žireh v teh dneh dobiva svojo končno podobo. "Za Žiri in Žirovce to zagotovo predstavlja pomembno prelomnico, saj bo prvič poskrbljeno za ostarele v domačem kraju, doslej so morali vsi oskrbovanci na starost oditi v druge kraje po Sloveniji," je poudarila poslovna direktorica SeneCure za Slovenijo Sanda M. Gavranovič. Po njenih besedah so doslej prejeli že 77 vlog. "Največ je zanimanja za oskrbo I – 33 vlog, sledi 14 vlog za oskrbo IV, 13 vlog za oskrbo II in 10 vlog za oskrbo III."

V domu bo našlo zaposlitev predvidoma 34 novih sodelavcev. "Veliko vlog je prispelo že brez razpisov, ki pa se bodo kljub temu še ponavljali, ker primanj-

Prve stanovalce v novem domu za starejše bodo začeli sprejemati po novem letu.

Telefoni v novem domu za starejše ta čas še ne delujejo, za kontakt je na razpolago elektronski naslov ziri@senecura.si. Vloge za sprejem se lahko pošiljajo na naslov sprejem.ziri@senecura.si, vloge za zaposlitev pa na kadri.ziri@senecura.si. Približno do konca novembra bo začela delovati spletna stran doma, na kateri bodo objavili tudi takrat že delujočo telefonsko številko.

kuje kandidatov za nekatera delovna mesta, kot so bolničarji in osebje v kuhinji," je pojasnila Sanda M. Gavranovič. Vodstvo doma so že izbrali, iščejo pa še sodelavce za različna področja: kuharje, negovalce, strežnike, medicinske sestre oziroma medicinske tehnike, socialne delavce, čistilce ... Vse sodelavce naj bi izbrali novembra oziroma najkasneje decembra. "Pri tem tako kot pri sprejemanju stanovalcev dajemo prednost domačinom, saj nam je v interesu lokalna vpetost doma v kraj. Vsak, ki bi se želel zaposliti v novem domu, lahko odda svojo prijavo na elektronski naslov: kadri.ziri@senecura.si." Razpisi za

posamezna delovna mesta so objavljeni na spletnih straneh in Facebooku SeneCure Slovenija.

V domu v Žireh bo sicer na voljo 60 postelj, od tega 42 postelj v enoposteljnih sobah, 18 postelj pa v devetih dvoposteljnih sobah. "V pritličju bo bivalo 12 stanovalcev z demenco, in sicer deset v enoposteljnih sobah in eni dvoposteljni sobi, pri čemer bo imelo pritličje neposreden izhod na vrt." Prvo in drugo nadstropje bosta sprejela vsak po 18 stanovalcev. V teh bivalnih enotah bo dvakrat 12 enoposteljnih sob in tri dvoposteljne. V podstrešnem delu hiše bo predvidoma bivalo 12 stanovalcev, in sicer v osmih enoposteljnih in dveh dvoposteljnih sobah. "Zmogljivosti, ki presega pridobljeno število koncesijskih postelj, bodo namenjene dnevni varstvu in vzpostavitvi sivih con v primeru epidemije in večjega števila okužb."

Storitve doma v Žireh bodo po besedah Sande M. Gavranovič sprva usmerjene v institucionalno varstvo starejših, v dogovoru z občino pa bi lahko v nadaljevanju morda prevzeli tudi pomoč na domu. Objekt bo imel za stanovalce predvidoma tudi dodatno ponudbo, kot so frizer, pedikura in samopostrežna kavarna. "Nov dom za starejše prinaša kraju, v katerem bo umeščen, skupaj s svojimi stanovalci in zaposlenimi multiplikativne

učinke," poudarja Sanda M. Gavranovič in dodaja, da ne rešuje le potrebe lokalne skupnosti po institucionalnem varstvu v domačem kraju za občane, ki so bili doslej prisiljeni iskati namestitve v domovih za starejše v bolj oddaljenih krajih. "Omogoča povezovanje z drugimi socialnimi, kulturni in športnimi dejavnostmi v kraju, za kar vse smo v SeneCuri odprti in bomo prisluhnili vsaki tovrstni pobudi. Tudi medgeneracijskemu povezovanju, kot je na primer gostovanje vrtca ali šole s kulturnimi aktivnostmi za naše stanovalce, ali aktivaciji dodatnega prostovoljstva v kraju."

Interes za sprejem v Dom SeneCura Žiri je mogoče izraziti pisno na elektronski naslov sprejem.ziri@senecura.si ali z navadno pošto na naslov SeneCura Radenci, d. o. o. (za SeneCura ŽIRI), Prisojna cesta 4a, 9252 Radenci. Dokumentacija, ki jo je treba priložiti prijavi, je na voljo na spletni strani Skupnosti socialnih zavodov Slovenije na spletni povezavi <http://www.ssz-slo.si/prosnje/obrazci/>.

Pohod okoli Žirov

Predzadnjo nedeljo v oktobru je Planinsko društvo Žiri pripravilo 39. tradicionalni pohod okoli Žirov.

IRENA SEDEJ

Iz središča Žirov se je v smeri Žirovskega vrha na pot podalo okrog petdeset pohodnikov in dve uri kasneje še 15 kolesarjev.

Megleno jutro so kmalu zamenjali sončni žarki, prvi so nas ujeli pod Čičevim gričem, v nadaljevanju po poti do Hrastovega griča pa se je nebo povsem odkrilo in imeli smo prekrasen razgled na okoliške hribe. Kratek počitek, topel čaj in okrepčilo na Hrastovem griču nam je dal novih moči za pot v smeri proti Kladju, s spustom na Selo. Nekako polovička je za nami in pred nami kar precejšna strmina, mimo "Paradiža" do pretvornika. To, česar si nam zaradi sopihanja v breg ni

Na pot se je podalo okrog petdeset pohodnikov.

uspelo povedati, smo nadoknadili na pretvorniku in na bolj zložni poti do koč. V koči na Mrzlk smo bili pogoščeni z golažem, ki je po dobrih tisoč višinskih me-

trov vzpona in petih urah hoje še posebno teknil. Dan je bil prekrasen, udeleženci smo uživali v razgledih in druženju, v dolino smo se vrnili v popoldanskih urah.

Markov tek na Mrzli vrh

MAJA BERTONCELJ

Planinsko društvo Žiri je 26. septembra po enoletni prekinitvi organiziralo Markov tek. Bil je 21. po vrsti. Potekal je v smeri Mrzlega vrha nad Žirmi. 5200 metrov dolgo pot in 517 metrov višinske razlike do koč Planinskega društva Žiri na Mrzlk'u je najhitreje pretekel Simon Stanonik (OK Azimut).

Najhitrejši člani na letošnjem Markovem teku / Foto: Marko Šubic

Tečaj klekljanja

Klekljarsko društvo Cvetke Žiri razpisuje začetni in nadaljevalni tečaj klekljanja. S tečajem bodo začeli po dogovoru glede na ukrepe in število prijavljenih. Prijavit se je mogoče na telefonski številki 040 425 120 oziroma elektronskem naslovu tanja.mlin@gmail.com.

S časom 24:25 je za 17 sekund prehitel drugouvrščenega Luka Tavčarja (Calcit Bike Team). Tretji absolutno je bil Aljaž Luznar (ŠD Tabor Žiri, 25:47), najhitrejši mladinec. Pri ženskah je slavila Ana Bohinc (Šmarnogorska naveza), ki je v cilj pritekla s časom 34:24. Na drugo

mesto se je uvrstila domačinka Tanja Ficko Trček (ŠKD Žiri, 36:19). Gorski tek so popestrili tudi otroci, ki so tekli na krajše razdalje pod koč na Mrzlem vrhu.

Tek je spremljajo tudi okoli štirideset pohodnikov.

Trikratni zmagovalec triatlona jeklenih

Luka Tavčarja, ki je športu zapisan od malih nog, je kolesarstvo prevzelo po koncu srednje šole, zadnjih osem let pa v dresu kamniškega Calcita uspešno tekmuje na najzahtevnejših MTB maratonih. Posebno mesto na njegovem tekmovalnem koledarju ima tudi triatlon jeklenih, na katerem je letos že tretjič ugnal vso konkurenco.

JANA JENKO, FOTO: OSEBNI ARHIV

► Šport vam je blizu že od nekdaj – kako se je skozi leta spreminjal vaš pogled nanj in kaj vam pomeni danes? Z različnimi športi se ukvarjam od začetka osnovne šole, ko mi je šport predstavljal predvsem zabavo, rekreacijo in druženje z vrstniki. Takrat sem treniral ekipne športe, floorball in nogomet, po koncu srednje šole pa sem si kupil prvo boljše gorsko kolo in začel več kolesariti. Danes mi šport predstavlja tudi glavni sprostitveni ventil, s katerim naredim veliko dobrega za glavo. Zaradi solidne fizične pripravljenosti je lažje tudi spoprijemanje z vsakodnevnimi izzivi.

► Zadnjih osem let se aktivno ukvarjate s kolesarstvom, kaj vas je pritegnilo v kolesarske vode? Katera disciplina vam je najbližja?

S kolesom lahko v kratkem času prideš precej daleč in je v tem smislu bolj ekonomičen kot tek, poleg tega pa se polovico časa voziš navzdol. To je v naši okolici, kjer imamo veliko zanimivih poti za vožnjo navzdol, velika prednost. Moja najmočnejša disciplina je že od začetka MTB maraton, saj spadam med manj eksplozivne in bolj vzdržljive tekmovalce.

► Na tekmovanjih ste že na samem začetku dosegli izjemne uspehe – z Boštjanom Hribovškom ste bili bronasti na dirki 4Island, zmagali ste na tridnevni Trans Dinari. Katera dirka vam je ostala najbolj v spominu?

Na prvem mestu gre za tekmo s samim seboj, in če na koncu lahko rečeš, da si od sebe dal vse, potem moraš biti zadovoljen. Hkrati pa dobiš tudi realno primerjavo z drugimi in lahko oceniš raven svoje pripravljenosti, zaradi česar si včasih tudi razočaran, ampak to je del športa. Poleg že omenjene Trans Dinare, ki je potekala v treh etapah po neobljudenem Dinarskem gorstvu med Triljem in Kninom, bi izpostavil še Roc d'Azzur na francoski Azurni obali, ki je eden

Za zmagovalca Luka Tavčarja so na triatlonu jeklenih navijali tudi domači.

najmočnejših MTB maratonov in poteka po čudovitih trailih v okolici Frejusa.

► Kolo pa ni vaša edina strast, odlično se znajdete tudi na vodi, v tekaških copatih in na zmagovalnih stopničkah triatlona jeklenih. Kakšen izziv vam predstavlja triatlon?

Triatlon je zame vrhunec poletne sezone. Zaradi tega se v tistem obdobju poskušam dobro pripraviti tudi v tekaškem in veslaškem smislu. Sploh veslanje je poseben, lep šport, in če ne bi bilo triatlona, se ga verjetno nikoli ne bi resno lotil, kar pa bi bila velika škoda.

► Kako se spominjate svoje prve jeklene preizkušnje leta 2017, ki ste jo že prvič končali kot zmagovalec?

Do tekme sem čutil določeno strahospoštovanje in sem se je zato resno lotil. Dopust tega leta sem preživel v Bohinju, kjer sem se lahko dobro pripravil. Zadnje dni pred štartom pa sem že komaj čakal, da se začne. Začne se z veslanjem in takoj po puku lovske puške na vodi nastanejo veliki valovi, ki te hitro obrnejo iz čolna. Prve minute so zato zelo

napete, potem pa sem se lahko malo sprostil in do konca užival v tekmi.

► Kako se pripravljate na triatlonsko preizkušnjo osmih veslaških, šestnajstih kolesarskih in osmih gorsko-tekaških kilometrov, ki zna biti kar zahteven zalogaj?

Tekma v resnici ni posebno dolga, večina MTB maratonov traja precej več časa. Pred triatlonom tako poskušam predvsem pridobiti dobre občutke na vodi in popraviti tehniko zaveslaja. Pri teku pa posebne priprave ni, opravi le nekaj daljših tekov, da se telo pripravi na drugačno gibanje.

► Lani je triatlon jeklenih odnesla epidemija covid-19, letos pa je bila zadnja avgustovska sobota na vašem koledarju rezervirana za Bohinj. Je bilo na startu kaj treme glede na to, da ste si verjetno želeli tudi ubranitve naslova?

Nekaj nervoze je bilo, ampak ne zaradi rezultata, bolj zato, ker to tekmo čakamo vse poletje in potem neko soboto končno štartamo. Sicer pa se na to tek-

mo odpravim bolj neobremenjeno kot na večino ostalih preizkušenj.

▣ **Letos vas je spremljalo za avgust precej slabo vreme. Kako močna pa je bila konkurenca? Menda ste se tekmovalci kar dobro borili za stopničke ...**

Z večino sotekmovalcev se že kar dobro poznamo in vemo, v kateri disciplini je kdo močan. Moj glavni cilj je, da v čolnu izgubim čim manj časa, potem pa glavnino časa nadoknadim na kolesu. Letos sem odkolesaril slabo, skoraj tri minute slabše kot na zadnji izvedbi, zato sem potem na teku imel še veliko dela s konkurenco.

▣ **Štoparica pri Vodnikovi koči na Velem polju je ob vašem prihodu v cilj pokazala 2;42:00 in zapečatila zmagovalni čas 34. Triatlona jeklenih – kako sladka je bila ponovna zmaga in ubranitev naslova iz leta 2019?**

Letošnji čas ni bil najboljši, čemur je botrovalo tudi slabše vreme. Kljub temu sem bil zelo vesel ubranitve zmage, saj sem se zanjo moral še posebno potruditi. Tako napetega triatlona že več let ni bilo, prvi trije smo se v cilju zvrstili v dobrih treh minutah. Poleg tega smo si razdelili tudi najboljše čase po posameznih disciplinah.

▣ **In še pogled v prihodnost – kaj vas bo za treninge motiviralo v novi sezoni, kakšne izzive ste si zastavili?**

Točno postavljenih ciljev za prihodnjo sezono še nimam, mislim pa, da jo bom začel kasneje kot običajno. Nekje do konca poletja bi vseeno moral doseči solidno raven pripravljenosti, tako da za zadnji del sezone načrtujem podoben program kot letos, vključno s triatlonom. Še kakšno leto kasneje pa bi se spet rad dobro pripravil in odpeljal kak težak in močan MTB maraton v tujini, izzivov gotovo ne bo zmanjkalo.

Nika Križnar na znamki

Žirovski skakalci in skakalke pridno trenirajo in nadaljujejo z odličnimi predstavami na tekmah.

LEON ŠIKOVEC, FOTO: GORAZD KAVČIČ

Tako smo v zaključku poletnih mesecev dobili novo državo prvakinjo Niko Križnar med članicami. Prav tako je odlično tretje mesto med člani v nordijski kombinaciji dosegel Erazem Stanonik. Prav tako je tretje mesto na ekipnem državnem prvenstvu do 20 let v skokih dosegla ekipa v sestavi Matic Jereb, Erazem Stanonik, Gašper Jereb in Marcel Stržinar.

Zavidljivim posamičnim uspehom Nike in Erazma sledijo tudi uspehi drugih skakalk in skakalcev. Tako je klub v pokalu Argeta osvojil tretje mesto v državi. Gre za pokalno tekmovanje, kjer nastopajo prav vse starostne skupine. V pokal štejejo tako skoki kot nordijska kombinacija. Obenem je treba omeniti,

O tem, da je Niki Križnar 28. marca letos uspel podvig, s katerim so se do tega dne lahko pohvalili le trije slovenski športniki in ena športnica, pa že ptiči čivkajo. Enaindvajsetletna smučarska skakalka je namreč osvojila veliki kristalni globus.

da kljub zaključku gradnje in uspehim zimske sezone v klubu SSK Norica Žiri ne počivamo. Tako se stalno dogajajo nadgradnje nordijskega centra Poclain, vse z namenom boljših in kakovostnejših treningov. Ob tem se v klubu zahva-

Pošta Slovenije je izdala znamko z motivom Nike Križnar.

ljujemo nesebičnim staršem in drugim prostovoljcem, ki marsikatero prosto uro podarijo klubu. Ob tem ne smemo pozabiti Občine Žiri in sponzorjev, med katerimi so še posebno vidni NORICA, M SORA in podjetje Poclain. Vsem se ob tej priložnosti zahvaljujemo.

To, da je Niki Križnar 28. marca letos uspel podvig, s katerim so se do tega dne lahko pohvalili le trije slovenski športniki in ena športnica, pa že ptiči čivkajo. Enaindvajsetletna smučarska skakalka je namreč osvojila veliki kristalni globus, lovoriko, ki jo prejmejo tisti, ki so na tekmah svetovnega pokala Mednarodne smučarske zveze zbrali največ točk. Ob tem dogodku je 24. septembra Pošta Slovenije izdala znamko z motivom Nike Križnar v nakladi 25 tisoč blokov.

andi
TISKARNA

VSE ZA PROMOCIJO + tisk

041 692 651
info@andi.si

Reklamne majice / Športna oblačila / Delovna oblačila / Nahrbtniki, kape, bandane ...
Letaki, vizitke, nalepke, razni promocijski artikli / **NOVOLETNA POSLOVNA DARILA**

www.andi.si

Kartistka s kristalno čelado, ki želi za volan formule

Katja Pivk se je v karting zaljubila pri petih letih in kot tekmovalka na dirkalnih stezah osvojila številna priznanja, pokale in medalje, tudi najžlahtnejšo, kristalno čelado. Študentka umetnosti, ki se v zadnjem letu posveča delu z mladimi tekmovalci, pa si nekoč želi sestiti tudi za volan formule ena.

JANA JENKO, FOTO: OSEBNI ARHIV

► **Kako bi nam karting, ki je za dekleta še vedno nenavadna izbira, predstavili kot športno disciplino?**

Za karting bi lahko dejala, da je šport, pri katerem se dvigne toliko adrenalina, kot če bi skočil z elastiko, občuti pospeške, kot bi se peljal v porscheju, splete ogromno novih poznanstev in doživi toliko nepozabnih in neponovljivih zgodb, da bi lahko napisal serijo romanov. Definitivno je to šport, ki bi ga moral poskusiti vsak, ne glede na to, ali je fant ali dekle. Karting je Formula 1 v malem, in če kdo pozna F1, potem ve, da je na listo želja treba dodati tudi karting.

► **Za vami je uspešnih 17 let tekmovalnj. Kako ste kot športnica in tekmovalka v tem času rasli ter se spreminjali vi?**

Priznati moram, da brez kartinga ne bi bila oseba, kot sem sedaj. Prav zaradi tega športa sem že od malega dosti bolj organizirana. Pri nas je vedno veljalo najprej šola potem karting, zato je bil potreben urnik, da so se vse stvari "poklapale". Čeprav sem bila vedno bolj tihe narave, sem zdaj bolj komunikativna, ravno na račun tega športa. Spoznala sem veliko ljudi, spletla prijateljstva, ki so me utrdila in mi odprla nova vrata. Prav tako se je moja močna volja po uspehu odražala ne le v športu, temveč tudi na študijski poti. Vse to mi je pomagalo, da sem danes takšna, kot sem; delavna, natančna, organizirana ...

► **Skupaj z vami in tekmovalnimi kategorijami pa se je spreminjal tudi vaš dirkalnik – koliko se jih je zamenjalo? Se še spominjate čisto prvega?**

Ravno pred dnevi sva se o tem pogovarjala z bratom in končna številka vseh dirkalnikov, ki sem jih imela, je deset; od tega le en čisto nov, vsi ostali so bili rabljeni. Moj prvi gokart je bil res majhen, tako kot jaz. Bil je znamke Intrepid, z rdečimi odbijači in zares nenavadnim zadnjim delom – ta je bil narejen tako, da tudi če je nekdo zapeljal na moj zadnji odbijač, se je ta zavrtel in kart je padel nazaj na tla. Imel je številko 22, čeprav se ne spomnim več, zakaj ravno 22. Od začetka sem v njem vozila z malo blazinico. Doma imam štiri gokarte, ki pa trenutno niso vožni, med njimi enega otroškega. Nekatere smo shranili zaradi spominov, drugi čakajo na kakšno popravilo in kasnejšo prodajo.

► **Zadnji dve leti sta močno vplivali tudi na tekmovalno sezono v kartingu in po eni strani odnesli večino dirk; na tistih, ki so vendarle bile, pa ste bili brez konkurence. Na katere svoje dosežke ste najbolj ponosni in kako ocenjujete svojo zadnjo "covidno" tekmovalno sezono?**

Letošnje leto sem svoj voziški stolček zamenjala za gledalčevega. Leto prej pa je bila sezona res nekaj nenavadnega in bi jo resnično morali imenovali covidsezona. Čeprav se sliši strašljivo, je kljub odpovedim dirk potekala dokaj normalno, prinesla pa mi je največji uspeh do sedaj – kristalno čelado in naziv motošportnice leta. Kristalno čelado sem čakala že zelo dolgo, pa se je vedno nekako izmuznila, naziv motošportnice leta pa me je popolnoma presenetil, saj tega naziva do sedaj še ni bilo.

► **Kristalna čelada je sedaj varno v vaših rokah. Kaj pomeni vam in vsem, ki vas na vaši tekmovalni poti podpirajo? Kristalno čelado prejme motošportnik za osvojenih pet naslovov državnega prvaka. Priznanje bi se lahko zgodilo že prej, vendar se je vedno nekaj zalomilo. Vsako leto sem si ga želela bolj, in ko so prihajale finančne ovire in morebitni konci tekmovalnj, sem si rekla: "Samo še to leto, samo še za kristalno čelado." In to se je res zgodilo. Priznanje vsem po-**

Katja Pivk, motošportnica leta in dobitnica kristalne čelade, z očetom Sebastjanom

meni veliko, saj smo ga dosegli skupaj. Brez podpore, takšne ali drugačne, je ne bi mogla dobiti in rezultati ne bi bili takšni, kot so, zato sem vsakemu posebej neizmerno hvaležna.

► **Ste študentka, ki jo zanima umetnost, hkrati pa znate tudi zavihati rokave in se preleviti v mehanika – kakšno umetnost pa vam predstavlja "šraufanje" dirkalnikov?**

Tako kot vožnja je tudi "šraufanje" umetnost. Vse je umetnost, samo s prave perspektive moraš pogledati. Mehanik je vedno bil moj ati in računalnikarju kapo dol, da tako obvlada. Poleg njega sem se veliko stvari naučila in jih prakticiram še danes. Še vedno pa obstajajo kakšni majhni detajli in zanke, ki jih še ne obvladam popolnoma, zato ga takrat pocukam za rokav, da mi "majster" pokaže.

► **V zadnjem letu, ko ni bilo tekmovanj, ste odprli vrata svoje karting akademije. Kako vam uspe usklajevati študij, šport in delo z mladimi kartisti?**

Časa za študij je bilo res veliko, vendar me je zadnje leto nekako odneslo. Priznati moram, da me je odsotnost z dirkališč kar dobro pretresla, kar se je poznalo tudi pri moji zagnanosti za projekte. Imela sem kar nekaj težav, da sem se navadila na novo razporeditev časa. Vedno sem si želela imeti karting šolo. Sedaj delam kot trenerka na Woop! Karting akademiji, za kar sem zelo vesela in ponosna. Kot trenerka zdaj vidim, zakaj se je moj trener včasih jezil, da nekatere stvari naredim samo takrat, ko stoji zraven. Včasih je kar malo smešno, ko se spomnim, kako so potekali moji treningi in kakšni pripetljaji so se takrat godili, hkrati pa podobno opažam zdaj – samo vloge so se spremenile.

► **Kaj pa vaša dirkaška pot, kakšni so načrti?**

Moja dirkaška pot se je ne bom rekla zaključila, ampak samo ustavila in je na čakanju. Medtem ko čakam, da se ponovno lahko vrnem na stezo, pa imam za postoriti kar nekaj stvari. Če se vrnem v isti dirkalnik ali v kaj drugega, pa bo povedal čas.

► **V načrtih pa je treba imeti tudi sanje – če bi bila meja samo nebo, kaj bi kot tekmovalka v dirkalnem športu še želeli doživeti?**

Od nekaj si želim, da bi sedla za volan formule, da bi odpeljala in doživela tisto piko na i dirkaške izkušnje, ki jo sanjam že od samega začetka.

Tomaž je državni prvak

Mladi balinar Tomaž Bogataj je državni prvak do 14 let v igri posamezno in podprvak v natančnem izbujanju.

SIMON ŠUBIC

V Balinarskem športnem društvu (BŠD) Žiri vzgajajo perspektivnega balinarja. Trinajstletni Tomaž Bogataj je svoj talent letos potrdil v Pivki z osvojitvijo naslova državnega prvaka v igri posamezno v kategoriji dečkov do 14 let, za povrh je v isti starostni kategoriji postal še podprvak v natančnem izbujanju.

"Pred odhodom na državno prvenstvo v posameznem je bil sicer moj tihi cilj končna zmaga, da mi je na koncu to tudi dejansko uspelo, pa sem bil kar nekoliko presenečen," nam je zaupal Tomaž. Še bolj ga je presenetila osvojitve drugega mesta v natančnem izbujanju. "Tu nisem imel velikih pričakovanj, a se je na koncu izkazalo, da tudi v tej disciplini nisem ravno slab," je dejal.

Baliranje je vzljubil zaradi očeta Primoža, ki ga je od malih nog opazoval pri balinanju za žirovski klub. Resneje je začel trenirati pred tremi leti. "Žal v Žireh ni drugega mladega balinarja, zato treniram sam. Pozimi grem večkrat v Idrijo, kjer imajo dvorano, tam pa treniram z leto starejšim Davidom Golobom. Poleti pa hodim v Cerknico, kjer treniram z ekipo OBZ Notranjska.

Baliranje je vzljubil zaradi očeta Primoža, ki ga je od malih nog opazoval pri balinanju za žirovski klub. Resneje je začel trenirati pred tremi leti. »Žal v Žireh ni drugega mladega balinarja, zato treniram sam.«

Z njo nastopamo v državni ligi U14, kjer smo v jesenskem delu letošnje sezone odigrali tri tekme in vse tudi zmagali," je povedal mladi balinar, ki za svojo ekipo v ligaškem tekmovanju najpogosteje igra v igrah posamezno in bližanje v krog.

Tomaž je sicer že leta 2019 postal tudi državni prvak v bližanju v krog z ovirami v kategoriji dečkov do 11 let.

"Želimo si, da bi Tomažev uspeh pripomogel k večjemu zanimanju mladih za baliranje," pravi tajnik kluba in trener Boris Filipič. Člani BŠD Žiri so še pred leti uspešno nastopali v 2. državni ligi

Tomaž Bogataj je državni prvak v igri posamezno med dečki do 14 let. / Foto: osebni arhiv

zahod in bili celo na pragu 1. lige, zadnja leta pa nastopajo v območni notranjski ligi. "Letos imamo ambicije, da se vrnemo v 2. državno ligo. To nam za

zdaj kar uspeva, saj smo po jesenskem delu na 2. mestu, ki vodi v kvalifikacije za 2. državno ligo. Napredek v klubu je seveda odvisen tudi od finančne podpore s strani občine, ki je trenutno prenizka. Upajmo, da se bo ta vsaj ob morebitnem napredovanju v državno ligo, ki zahteva več finančnih stroškov, povišala," je povedal Filipič. BŠD Žiri je sicer zelo aktiven tudi izven ligaškega tekmovanja, saj na letni ravni organizirajo še med dvajset in trideset drugih balinarskih prireditev, redno se udeležujejo tudi turnirjev, ki jih organizirajo drugi klubi.

Aktivna priprava na starost

Aktivna priprava na starost pomaga preprečevati in lajšati stiske starostnikov ter ljudi, ki se pripravljajo na upokožitev, so upokoženi ali so brez zaposlitve.

BERNARDA LUKANČIČ, LEJA ŽAKELJ

Poudarek je na ozaveščanju o pomembnosti vzdrževanja kognitivnih sposobnosti in redni telesni dejavnosti za zmanjševanje tveganja za demenco. Skrb za miselno aktivnost in telesno dejavnost je aktualna v vseh življenjskih obdobjih.

V Zvezi društev za socialno gerontologijo Slovenije smo se odločili, da za celovito aktivacijo vsakega posameznika zajamemo aktivnost glasnega branja z refleksijo in razgibalnih vaj, ki so primerne za vse generacije. Tako udeleženci poskrbijo za celostno aktivacijo tako duha kot telesa. Povezali smo glasno branje z refleksijo – usmerjanim pogovorom: branje nas bogati in zdravi, ohranja jezik, vzbuja domišljijo, prevetri možgane in nas spravi v dobro voljo, spodbuja bralno kulturo in poudarja pomen poslušanja, govorjenja in pripovedovanja zgodb. Glasno lahko beremo v vseh obdobjih svojega življenja, le poslušalci se menjajo. Hkrati pa ne pozabimo, da je vsaka aktivnost zabavnejša v skupini. Včasih se zgodi, da je v naši skupini nekdo, ki zaradi bolezni, motnje vida ali tudi okrevanja po kapi ne more brati, zato je branje na glas lepa priložnost, da tudi njim omogočimo živ stik s pisano besedo.

Glasno branje z refleksijo vzbuja v udeležencih prijetne občutke, spodbuja razmišljanje in aktivno poslušanje, med udeleženci pa krepi socialni stik. Glasno branje vpliva na prekrvavitev možganske skorje. S pomočjo glasnega branja izboljšujemo spomin in krepimo koncentracijo, saj morajo udeleženci aktivno poslušati bralca, ki glasno bere. Kajti glasnemu branju sledi pogovor o prebranem, ko prisotni slišano nadgradijo s svojimi opažanji in življenjskimi izkušnjami. Kadar se glasno bere, pogovarja o prebranem in tudi telesno aktivira, so prisotni različni dražljaji, na tak način se krepijo komunikacijske sposobnosti. Pri izbiri gradiva za glasno branje moramo biti pozorni na dolžino besedila, če je predolgo, ga skrajšamo, preberemo odlomek ali vodilno misel.

Pravočasna skrb za zdravje naših možganov je ključna za kakovostno, aktivno in dolgo življenje. Z leti se nam ne spreminja le fizično telo, spreminjajo se nam tudi možgani. Dobro smo ozaveščeni, kako je treba poskrbeti za "fit" stanje in dobro pripravljenost telesa, na možgane pa večkrat pozabljamo. Upadati nam začnejo miselne sposobnosti, postajamo pozabljivi, raztreseni, slabša se nam koncentracija, pojavijo se motnje v delovanju spomina. Vse to je posledica slabše prekrvavitve in s tem zmanjšanega dotoka kisika in hranilnih snovi v možgane. Z redno, zadostno in primerno aktivnostjo povečamo dotok krvi v možgane in to pospeši rast novih celic ter obenem ohranja že obstoječe. Bolj bodo zdravi in bolje bodo delovali, če bomo živeli po načelih zdravega življenjskega sloga, upoštevali kombinacijo zadostne telesne in miselne

Branje nas bogati in zdravi, ohranja jezik, vzbuja domišljijo, prevetri možgane in nas spravi v dobro voljo, spodbuja bralno kulturo in poudarja pomen poslušanja, govorjenja in pripovedovanja zgodb.

aktivnosti ter si zagotovili dovolj spanja in kakovostnega počitka. Pri krepitvi miselnih sposobnosti nam lahko pomagajo tudi miselne vaje ali tako imenovana aerobika za možgane, ki jo s pomočjo diplomirane delovne terapevtke Petre Čelik objavljamo v Žirovskih novicah.

KAKO NAJTI POT DO DRUGIH IN DO SEBE

Sporazumevamo se na štiri osnovne načine: z govorjenjem, poslušanjem, branjem in pisanjem. Naš govor lahko poteka kot pripoved, vrsta vprašanj, pomilovanje, laskanje, tolaženje, ljubezenska izpoved ... Poslušanje je lahko pasivno s spodbrdnimi pripombami, aktivno, občudujoče, površno ... Pisanje lahko služi zapisu povedanega, povzemanju bistvenega, osebnemu dnevniku, umetniškemu izražanju. Branje je lahko tiho, polglasno, glasno, brez občutka za besedilo, hlastajoče, nape-to, hkrati pa vsemu lahko dodamo osebni pečat. Nekateri so radi poslušalci, drugim pa je ljubše, da v mirnem kotičku z branjem preskočijo v svoj svet. Želim vam prijetna srečanja in ugodno počutje ob glasnem branju in pogovorih na prebrano vsebino. (Povzeto po zapiskih s seminarja ZDSGS: Glasno branje z refleksijo in gibalnimi aktivnostmi, Portorož 2021)

BRALNI NAMIG

Kakšno zvrst literature se boste odločili vzeti v roke, niti ni pomembno. Lahko je to poezija, zgodovinske knjige, romani, poučna literatura o zdravnih rastlinah ali o vrtnarjenju ... Pomembno je, da si vzamete čas zase in počitek, ob branju pa boste hkrati krepili tudi svoje možgane. Za vse tiste, ki še nimate ideje, kaj bi lahko prebrali, pa smo s pomočjo knjižničarke Majde Treven pripravili knjižni namig: Mož z imenom Ove. Mož z imenom Ove ni senilen star prdec. Mož z imenom Ove je star 59 let. Vozi modrega saaba. Vsako jutro vstane točno tri četrt na šest in gre na obhod soseske. Preveri vsebino zabojnikov za ločeno zbiranje odpadkov in pospravi v kolesarnico napačno parkirana kolesa. Zapiše si tudi registrske številke vseh avtomobilov, parkiranih na 24-urnem parkirišču, in opozarja kršitelje. Mož z imenom Ove si želi umreti. Praznina, ki jo je za seboj pustila umrla žena Sonja, je zanj prevelika. V hišo nasproti njegove se priselijo novi sosede, ki mu nikakor ne pustijo izpeljati načrta, po katerem naj bi umrl. Nakopljejo mu celo skrb za potepuškega mačka. Mož z imenom Ove je zgodba, začinjena s pravim kančkom skandinavskega humora.

Tečaj Družinska oskrba starejšega svojca

Tudi vi brezplačno najmanj pet ur tedensko ali pa celo stalno oskrbujete in negujete starejšega soseda, prijatelja, svojca – ata, mamu, moža, ženo, taščo, tasta, staro mamu itd.? Ali pa se bo to zgodilo v kratkem?

Domači, ki skrbite za starejše svojce sami ali s tujo pomočjo, opravljate nenadomestljivo, a obenem naporno in zahtevno delo. Na Inštitutu Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje se z družinskimi oskrbovalci in njihovim plemenitim delom ter stiskami srečujemo že vrsto let po vseh koncih Slovenije in v tujini. Zato smo razvili tečaj za družinske in druge neformalne oskrbovalce®, na katerem skupaj s krajevnimi strokovnjaki nudimo informacije in veščine, ki jih družinski oskrbovalci po navadi najbolj potrebujejo pri oskrbi starejšega družinskega člana.

Srečanja potekajo deset zaporednih tednov in trajajo do dve uri in pol v sku-

pini od 15 do 25 udeležencev. Udeleženci so povabljeni k aktivni udeležbi, kajti na teh tečajih smo vsi učitelji in vsi učenci, saj se najlažje učimo iz dobrih osebnih izkušenj. Na vsakem srečanju je tudi predavanje s področij: medsebojni odnosi, razumevanje starosti, preventiva proti lastni izgorelosti, demenca, nega, priprava na odhod svojca v dom za starejše ter umiranje in žalovanje. Na tečajih redno sodelujejo patronažne sestre, fizioterapevt in drugi strokovnjaki. Tečajniki prejmejo tudi priročnik z naslovom Družinska oskrba starejšega svojca. Po končanem tečaju se skupina še naprej srečuje v tako imenovani krajevni skupini svojcev pod vodstvom prostovoljcev. Klub svojcev nudi trajen

prostor za izmenjavo dobrih izkušenj in za reševanje izzivov, ki jih oskrba na domu prinaša neformalnim oskrbovalcem. Srečanja običajno potekajo enkrat mesečno po dve uri na istem kraju in ob istem času, kot je bil tečaj.

Tečaj se izvaja v sklopu projekta TAAFE in je za udeležence brezplačen. Ko bo dovolj prijav, se sporoči datum tečaja – predvidoma začnemo konec novembra. Na tečaj se lahko prijavite:

- sami s sporočilom na elektronski naslov natasa.kopac@ziri.si,
- s pomočjo patronažne službe,
- s klicem na telefonsko številko 04 50 50 709.

Prijave sprejemajo do zapolnitve prostih mest. Vabljeni!

Možganska aerobika

► Naslednja naloga je namenjena naši pozornosti. In koncentraciji. Na sliki žabic, ki pospravljata listje, poiščite predmete, ki se nahajajo pod sliko (lestev, sladoled, zajčke, nogavice ...)

► Napišite besede, ki se začnejo na NO in besede, ki imajo na koncu črki JE. (NPR.: NOVember, morJE). Poiščite vsakih po pet!

Začne na NO	
Na koncu JE	

► Iz naslednjih črk poiščite naslednje besede (vsaj eno besedo, ni prepovedano dveh ali več). Posamezno črko lahko v eni besedi uporabite tudi dvakrat (npr.: Ana).

- glasbilo,
- ime,
- zelenjava,
- žival,
- kraj,
- priimek

E	A	N	L
V	J	U	D
T	R	I	B

ŠALA MESECA:

»Peter, ali si natočil bencin v avtomobil?« vpraša šef bencinske črpalke vajenca.

»Sem šef, ampak samo do polovice. Več nisem mogel, ker je gospa pustila odprta okna.«

Pomoč pri prekomernem pitju alkohola

Kaj lahko naredimo za starejšega svojca, prijatelja ali znanca, ki prekomerno pije

ANA RAMOVŠ,
INŠTITUT ANTONA TRSTENJAKA

Alkoholne pijače so v Sloveniji lahko dostopne. Popijemo jih precej več od povprečne evropske porabe. Vsak dan pije vsak sedmi Slovenec po 65. letu starosti, vsak peti pije tvegano. Ocenjujejo, da je več kot 200 tisoč odraslih prebivalcev Slovenije z alkoholom zasvojenih, to je bolezensko odvisnih od alkohola.

Starejši moški in ženske prekomerno pijejo iz različnih vzrokov. A ne glede na vzrok pitja tudi pri pitju alkohola velja, da na tem svetu ni "instantnih" rešitev. Beg pred težavami z opijanjem je le začasen, stisko, od katere človek beži, še pogloblja. Poleg tega alkohol človeka osami ter prej ali slej načne njegovo telo in povzroča številne bolezni. Škodljivi vpliv alkohola na starejši organizem je močnejši, zato se velikokrat zgodi, da ostareli alkoholiki potrebujejo oskrbo prej kot ostali starostniki. Oskrbovanje takšnih ljudi je za svojce težko. Alkohol človeka spremeni, da postane otopel, pri njem se razvijejo različne motnje vedenja, lahko je agresiven. Poleg tega dolgoletno pitje alkohola prizadene družinske odnose. Tako se svojci velikokrat po eni strani čutijo dolžni pomagati, po drugi pa so čustveno ranjeni zaradi prikrajšanosti, otopelega doživljanja ali celo agresije, ki so jo doživeli v preteklosti. Posledično pri oskrbovanju večkrat pride do zanemarjanja ali celo do agresije nad zdaj nemočnim alkoholikom, kar vodi v začaran krog ponotranjenih nasilnih vzorcev. Tako vedenje je ne-

sprejemljivo, vendar tudi do neke mere razumljivo.

Nadalje je pomembno vedeti, da ostareli alkoholiki po 60. ali 65. letu praviloma ne zdravijo svojega alkoholizma. Velika verjetnost je, da starejšega alkoholika ne glede na strokovno usposobljenost ne bomo pripeljali do uspešnega zdravljenja, saj so njegove osebne in zdravstvene poškodbe običajno že prevelike. Poleg tega se s starostjo zniža toleranca do alkohola – starejši človek potrebuje manj pijače, da je opit. Tako pri alkoholizmu starega človeka ni več tako vidno pitje kakor druge pridružene bolezni in psihosocialne posledice njegovega alkoholizma. Zato je za svojce – oskrbovalce in ljudi, ki se srečujemo z njimi, nujno, da pravočasno prepoznamo teže oskrbe in ukrepamo na način, ki prekinje to zanko. Če pa to ni mogoče, je za ostarelega alkoholika in za njegovega svojca lahko najboljša rešitev poklicna oskrba v domu za stare ljudi. Vedno pa lahko – in je treba – ostarelim alkoholikom (svojcem, prijateljem ali znancom) pomagati pri ohranjanju njihovega človeškega dostojanstva.

Kaj konkretno lahko torej naredimo za starejšega svojca, prijatelja ali znanca, ki prekomerno pije?

1. Iščemo njegove močne točke. Usmerjamo se v tisto, kar je pri človeku dobro in pozitivno, ter to krepimo! Vsak človek (tudi alkoholik) ima kako področje, ki je neokrnjeno, kjer mu gre dobro. Če to njegovo področje najdemo, ga v njem spodbujamo in pohvalimo, krepimo njegovo človeško dostojanstvo, za svoj-

ce pa je to njegovo delo nekaj, na kar so lahko ponosni.

2. Ne očitamo za nazaj. Da bo to uspelo, je nujno, da sprejmemo, da je alkoholizem bolezen. Od neke točke dalje je človek pred alkoholom nemočen. Ko pogledamo ostarelega človeka, ki prekomerno pije, je pred nami neozdravljivo bolan človek, kot pri raku.

3. Če smo v vlogi svojca, ki skrbi za takega človeka, je zaradi teže oskrbe še toliko bolj pomembno, da poskrbimo tudi zase. To pomeni, da si poiščemo oporo – ljudi za pogovor, na primer druge ljudi, ki tudi skrbijo za koga ali pa imajo podobno izkušnjo (preko Al-Anona ali česa drugega). Tragika alkoholne bolezni svojca, prijatelja ali znanca lahko, če se zavestno potrudimo, postane odskočna deska v lastnem prizadevanju za kakovostno življenje in sožitje. Nazadnje skrb zase pomeni tudi vzeti si čas zase – za tisto, kar nas umiri, razveseli, nam napolni moči. Če za našega svojca, prijatelja ali znanca skrbi nekdo drug, pa ne pozabimo pohvaliti vloženega truda in sočutno, neobsojajoče prisluhniti njihovim težavam.

Če ste starejši in imate težave z alkoholom oziroma pri svojcu opazate, da vse bolj tvegano pije in potrebujete nasvet, lahko pišete na info@iat.si ali pokličete na telefon 01/433-93-01, kjer smo na Inštitutu Antona Trstenjaka dosegljivi vsak delovni dan od 9. do 15. ure. Svetovalnica obratuje v okviru projekta Preprečevanje škodljive rabe alkohola v tretjem življenjskem obdobju, ki ga financira ministrstvo za zdravje.

POGREBNIK

z vami že 30 let

NOVO

poslovna enota:

Šutna 11, 4209 Žabnica

www.pogrebnik.si

Dvorje 13, 4207 Cerklje na Gorenjskem

24 URNA DEŽURNA ŠTEVILKA:

041 624 685

ZA CELOTNO OBMOČJE OBČINE ŽIRI

Iz knjižnice v Žireh s pravljico v svet

Obdobje zapiranja, pandemije in zaustavitve kulturnega življenja in dogajanja nam bo poleg drugega pustilo precej posledic tudi pri organizaciji in izvedbi dogodkov v živo.

MAJDA TREVEN, FOTO: TANJA MLINAR

Kljub vsem izpolnjenim pogojem potencialnih udeležencev se marsikdo načrtno ne udeležuje organiziranih dogodkov. Razlogi so lahko zelo različni. Lahko je nekoga strah okužbe, lahko se počuti slabo, lahko je še marsikaj, kar je povezano z zdravjem in počutjem samim.

Čas zaprtih kulturnih ustanov, šol, kulturnega življenja nam je namreč prinesel nekaj novega, česar se prej nismo tako množično posluževali: dogodke v živo na spletu; še bolj pa je, če je to na YouTube kanalu, ker dogodek lahko pogledamo še za nazaj, in to v pižami iz domačega naslonjača. Tudi otroci že zaradi šolskih obveznosti ves čas strmijo v ekran in so tako rekoč privezani na računalnik, da lahko vsemu sledijo. Če ne, sledi še dopolnilni pouk na Zoomu. Vsi smo postali nemirni, nestrpni, vse nam je tako odveč in kot razlog lahko zdaj brez skrbi navedemo: korona.

V Krajevni knjižnici Žiri smo z mesecem oktobrom spet začeli naše prireditve tako za najmlajše kot tudi za starejše. Otroške prireditve imajo že ustaljen urnik, vidimo se v sredo ob petih. Vedno se dogaja kaj drugega: enkrat je na programu pravljica, drugič delavnica, lahko uživamo v nastopu učencev iz žirovskega oddelka Glasbene šole Škofja Loka, uživamo ob pravljicnih rokodelnicah in poslušamo pravljice ter seveda skupaj s psom prebiramo zgodbe in knjige. Vedno je zanimivo in ura še prehitro mine, največkrat nam zmanjka časa. Za uro pravljic sem letos pripravila poseben projekt z naslovom S pravljico v svet iz Krajevne knjižnice Žiri. Letošnje ure pravljic v Žireh so namreč namenjene posebnemu potovanju – domišljjskemu potovanju po svetu skupaj s pravljicami. Na prvi uri pravljic smo predstavili domače pravljice in se tako pripravili na popotovanje. Na-

Otroci se vsako prvo sredo v mesecu podajo na potovanje s pravljico v svet.

slednjič si bomo s pomočjo globusa izbrali celino, kamor bomo odpotovali. V pravljicni skrinji, ki nas bo spremljala, pa se skriva poseben zaklad. Vas zanima, kakšen zaklad je to? Ja, v skrinji se skriva prav poseben zaklad. Ta zaklad so knjige, v katerih so zapisane pravljice, stare in nove, s prav vseh koncev sveta. Kitajske, indijske, indijanske, afriške pravljice, pravljice z vrha sveta, slovenske pravljice, vse so zbrane v naši skrinji. Zraven mogoče še kakšna knjiga o celinah in državah, kamor bomo potovali, kaj tam počnejo, kakšni ljudje tam živijo in kakšni so njihovi običaji. Da bomo pripravljene, ko jih obiščemo.

Kdo ve, kam nas bo domišljjska popeljala naslednjič? Mogoče v Afriko, lahko pa na Antarktiko ... Pridružite se nam na našem potovanju; potujemo vsako prvo sredo v mesecu in ne pozabite, potovanje se začne ob 17. uri.

Namig za branje

MAJDA TREVEN

CHRISTELLE DABOS, ZRCALKA

"Dokler bo imela pomisleke, dokler bo ravnala tako, kot ji narekuje vest, dokler se bo lahko vsako jutro pogledala v oči, ne bo pripadala nikomur drugemu razen sebi."

Zrcalka je prvenec francoske pisateljice, za katerega je prejela več priznanj in je prvi od štirih romanov, ki jih je avtorica umestila v bogat fantastični svet. Glavna junakinja romana je Ofelija, svojstveno dekle, ki se skriva za očali, dolgimi, neukročenimi lasmi in nenavadnim šalom. Čeprav o sebi meni, da je dobra le za branje, ima prav posebne sposobnosti. Zmore namreč potovati skozi zrcala in le dotik je dovolj, da podoživi preteklost kateregakoli predmeta. Je nekoliko staromodna in zadržana, edini kraj, kjer se počuti živo, pa je muzej, v katerem dela kot skrbnica. Tam se v družbi razstavljenih

predmetov počuti odlično, čeprav zaradi njene nespretnosti večkrat kakšna stvar konča na tleh. Ko starši kljub njenemu nasprotovanju sprejmejo nepričakovano poročno ponudbo, se Ofelijino življenje docela spremeni. Prisiljena je v to, da v nepredirno črni noči zamenja gostoljubnost rodne Anime za polarni mrzav Pola, zavitega v debelo odejo snega, ki ga razpihujejo pošastni vetrovi. Med spoznavanjem krutega okolja in njegovih (še krutejših) prebivalcev gora vprašan, ki jo begajo, le še raste. Kakšno bo njeno življenje po poroki? Zakaj se mrki Thorn želi poročiti prav z njo? Ali so svarila njenega mrkega in redkobesednega zaročenca o nevarnostih, ki prežijo nanjo, upravičena? Kljub previdnosti se ji opozorila namreč zdijo pretirana, a izkaže se, da je Pol nevarnejši, kot je predvidevala. Kaj hitro zasluti, da v novem svetu ni prav nič takšno, kot se zdi. Ali lahko v svetu slepil, škodoželjnosti in zlodejstev sploh komu zaupa?

V vrtcu vedno veselo, poučno in razigrano

Jesen, ki vsako leto navduši s pisanimi barvami, je v žirovskem vrtcu poskrbela tudi za pisano paleto dogodkov, na katerih so najmlajši spoznavali športni fair play, razigrani uživali dneve v okviru Tedna otroka in začeli odkrivati glasbeni svet ob prepevanju v vrtčevskem zborčku.

JANA JENKO

OB DNEVU SLOVENSKEGA ŠPORTA SO TEKLI Z ŽANO ROJNIK

Atletska zveza Slovenije je v počastitev dneva slovenskega športa tudi letos poskrbela za posebno akcijo, s katero spodbuja otroke k prvim atletskim korakom in jih ozavešča o pomenu zdravega načina življenja. Množičnemu teku otrok s skupnim naslovom Začni mlad, tekmuji pošteno, ki se ga vsako leto udeleži približno dvajset tisoč vrtčevskih otrok in šolarjev prve triade iz celotne Slovenije, se je letos pridružilo tudi devet skupin otrok iz Vrtca Žiri. V družbi vzgojiteljic in Žane Rojnik, žirovske rojakinje, nekdanje odlične maratonke, olimpijke in košarkarske reprezentantke, so otroci pretekli starostim prilagojene razdalje, v spomin na športno druženje pa prejeli tudi posebna priznanja Atletske zveze Slovenije.

TEDEN OTROKA JE BIL IGRIV IN RAZGIBAN

Razigran uživaj dan! je bilo sporočilo letošnjega Tedna otroka, ki je po letu epidemije in z njo povezanih ukrepov želel opozoriti na pomen igre in igranja. Z različnimi aktivnostmi so se dogajanju pridružili tudi otroci Vrtca Žiri. Malčki so uživali ob ogledu igrice Zrcalce, ki so jo zanje pripravile vzgojiteljice, nato pa se tudi sami preizkusili v izdelovanju naprstnih lutk in igranju z njimi. Naučili so se izdelovati sadna nabodala in pripraviti pogostitev, izvedeli, kako se riba in kisa zelje, se preizkusili na športnem poligonu, si v okviru filmske vzgoje ogledali Mačka Murija, prijateljem predstavili svoje najljubše igrače, se naučili nekaj novih pesmic in tako doživeli še en prijeten in razigran vrtčevski teden.

Ob dnevu športa so vrtičkarji tekli z Žano Rojnik.

Najmlajše so vzgojiteljice razveselile z igrico Zrcalce.

ZBOROVSKO PETJE NAVDUŠUJE TUDI NAJMLAJŠE

V letošnjem šolskem letu vrtičkarji lahko sodelujejo tudi pri pevskem zboru. Vaje potekajo v jutranjih urah, ko so otroci še sploščeni, in v času, ko so tudi sicer v vrtcu. "Na urici pevskega zbora najprej ogrejemo svoje telo z nekaj gibalnimi in sprostitvenimi vajami. Nato naredimo govorne in dihalne vaje ter tako poskrbimo, da smo pripravljene na upevanje. Upevamo se z različnimi kratkimi besedili, ki jih prepevamo po lestvičnih tonih navzgor in navzdol, ali pa se z glasom igramo razne igrice," pravita vzgojiteljici Urška in Lara, ki otrokom vsakič pripravita nekaj drugačnega, da jim na pevskih vajah ni nikoli dolgčas. "Otroci najprej poslušajo celotno pesem, ki jo zapojeva vzgojiteljica, o pesmi se nato pogovorimo, da otroci razumejo njeno celotno vsebino. Pesem nato še enkrat zapojeva ob igranju melodije na klavir, nato pa sledi pripevanje otrok. Sprva pripeva nekaj otrok, z večkratnim ponavljanjem pa se jih pridruži vedno več." Ob koncu ure otroci večinoma usvojijo pesem in samostojno prepevajo, večkrat pa na vajah k petju dodajo še ritmično spremljavo z lastnimi instrumenti, kot so roke, noge, dlani ..., in tako pesem naredijo bolj razgibano in zanimivo. Več kot trideset otrok že po nekaj vajah pevskega zbora veselo in ubrano prepeva in vsak teden z veseljem pričakuje, kaj se bodo novega naučili.

PEDI-DOM

Pedikura na domu
Milena Malovrh s.p.
051 454 426

PEDIKURA NA DOMU

Medicinska sestra
vam strokovno izvede
pedikuro na domu.

- Klasična pedikura
- Oskrba glivičnega in vraščenega nohta
- Sanacija otlačanca in kurjih oces
- Oskrba diabetičnega stopala
- Svetovanje pri negi nog

Ponosni na našo polpreteklo zgodovino

Krajevna organizacija Združenja borcev (ZB) za vrednote NOB Žiri je v oktobru tudi letos zaznamovala Dan spomina.

MATEJA RANT, FOTO: TANJA MLINAR

Dan spomina, ki je bil v preteklosti tudi krajevni praznik, je posvečen dogodkom 23. oktobra 1943, ko so iz Žirov izgnali nemško vojsko. Ti dogodki so med drugo svetovno vojno Žiri zaznamovale kot kraj, ki se je brezpogojno odzval pozivu Osvobodilne fronte ter se postavil po robu močni in do zob oboroženi nemški vojski, je poudaril slavnostni govornik, predsednik Zveze združenj borcev (ZZB) za vrednote NOB Marijan Križman.

Na območju Žirov je med drugo svetovno vojno potekala meja med nemškim in italijanskim okupatorjem. "Nemcem se po kapitulaciji Italije v teh krajih ni dobro pisalo. Po padcu okoliških postojank so bile namreč na vrsti tudi Žiri," je spomnil v. d. predsednika ZB NOB Žiri Ivan Albreht. Zato so se Nemci odločili čim prej zapustiti Žiri, ob odhodu pa so s seboj vzeli tudi sedem talcev, ki so jih v Gorenji vasi izpustili. "Že dan po odhodu nemške vojske, 24. oktobra 1943, so v Žireh ustanovili narodnoosvobodilni odbor za občino Žiri, s čimer se je začel

Slavnostni govornik Marijan Križman

razvoj ljudske oblasti na Slovenskem," sta spomnila Križman in Albreht. Slovenski narod je po Križmanovih besedah v drugi svetovni vojni plačal ogromen davek. "Vendar ni bil zaman. Osvobodilna fronta je slovenski narod preobrazila iz naroda hlapcev v narod junakov." V svojem govoru se je dotaknil tudi aktualnih razmer v državi. "Podpiramo ukrepe za zavezitev pandemije, vendar opozarjamo in zahtevamo: prenehajte se ukvarjati sami s seboj in začnite se vesti državotvorno oziroma odstopite in gremo na predčasne volitve." Dodal je še, da so člani ZZB NOB ponosni na našo polpreteklo zgodovino, saj sta partizanski boj in osvoboditev tudi podstat kasnejše osamosvojitve Slovenije.

*Privarčaj
z izbiro
pravega
ponudnika.*

Prodaja in dostava:

🔥 EKSTRA LAHKO
KURILNO OLJE

🔥 PLINSKO OLJE

080 23 88

www.petroplus.si
info@petroplus.si

LESKO
ALU FLAT

LESKO
okna - vrata Žiri

LESENA IN ALU/LES OKNA | VHODNA VRATA ZA HIŠE

LESKO Žiri d.o.o., Pot v Skale 10, 4226 Žiri
04 510 50 50 | www.lesko.si | info@lesko.si

27 let tradicije

27 let tradicije

POGREBNE STORITVE

hipnos d.o.o.

051 / 620-699

Ob izgubi Vaših najdražjih
Vam priskočimo na pomoč
in Vam v celoti opravimo
kompletno pogrebno
storitev.

POGREBNE STORITVE, HIPNOS d.o.o., Žlebe 98,
1215 Medvode, P.E. Barletova cesta Preska - Medvode
telefon: 01/ 361 35 89, www.hipnos.si

www.hipnos.si
24-urna dežurna št.: 051 620 699
hipnos@hipnos.si

Jesenska akcija Osvežite dom z Gorenjskim glasom

14 dni brezplačnega časopisa

Gorenjski glas je izredno priljubljen časopis, ki izhaja vsak torek in petek. Naročniki komaj čakajo, da ga dobijo v nabiralnik in izvedo, kaj je novega v njihovem domačem kraju in v naši regiji. Teh novic ni mogoče najti nikjer drugje!

Akcija 14 dni brezplačnega časopisa je namenjena vsem, ki Gorenjskega glasa še ne poznate ali ga kupujete v prosti prodaji. Želimo si, da bi se bralci na lastne oči prepričali, da je Gorenjski glas odličen časopis, in postali njegovi naročniki. Poleg brezplačne dostave naročnina prinaša tudi številne popuste in darilo. Če želite Gorenjski glas bolje spoznati, se lahko odločite za dvotedensko brezplačno prejemanje časopisa brez vseh obveznosti. Pišite na narocnine@g-glas.si ali pokličite na tel. št. 051 682 217 in pustite podatke za dostavo. Po preteku 14-dnevnega obdobja vam časopisa ne bomo več pošiljali, vas bomo pa poklicali, povprašali za mnenje in vam predstavili prednosti za naročnike.

Pridružite se naši veliki družini naročnikov, ne bo vam žal!

V akciji ne morejo sodelovati obstoječi naročniki in tisti, ki živijo na istem naslovu kot naročnik.

Gorenjski Glas
www.gorenjskiglas.si

Gorenjski glas je najbolj bran regionalni časopis v Sloveniji.

FORCAPIL®

za lepoto vaših las

Prehransko dopolnilo za močnejše, gostejše in bolj sijoče lase ter čvrste nohte*

- FORTIFIANT za goste in sijoče lase
- KÉRATINE + za poškodovane lase
- ANTI-CHUTE proti izpadanju las
- SHAMPOOING FORTIFIANT šampon za krepitev in zaščito las

št.1
v Franciji

+ Na voljo v lekarnah in specializiranih prodajalnah

 Spletna trgovina www.sophia.si

*Vsebuje cink, ki prispeva k ohranjanju zdravih las, nohtov in kože.
Vsebuje biotin, ki prispeva k ohranjanju zdravih las in kože.

SARREY & CO.,
100 rue de la République A 18,
4208 Saint-Bonnet
Slike so simbolične.

Renault shop & go

bogata ponudba
vozil na zalogi

RENAULT CAPTUR

že za

16.690€

odpeljite takoj
s paketom zimskih
pnevmatik

Cena velja za model Renault CAPTUR Limited TOE 90 in že vsebuje DDV in DMV. Ponudba velja do razprodaje zalog. Cena velja ob RENAULT FINANCIIRANJU CASHPLAN.

Poraba pri mešanem ciklu: 5,0-6,3l/100 km. Emisije CO₂: 113-143 g/km. Emisijska stopnja: EURO6DFULL. Emisija NOx: 0,0039-0,0336 g/km. Vrednosti meritev porabe in emisij ustrezajo standardu meritev WLTP. Oglikov dioksid (CO₂) je najpomembnejši toplogredni plin, ki povzroča globalno segrevanje. Emisije onesnaževal zunanjskega zraka iz prometa pomembno prispevajo k poslabšanju kakovosti zunanjskega zraka. Prispevajo zlasti k čezmerno povišanim koncentracijam prizemnega ozona, delcev PM₁₀ in PM_{2,5} ter dušikovih oksidov. Slika je simbolična. Več informacij o ponudbi in pogojih nakupa je na voljo na www.avtohispa-real.si. Pridržujemo si pravico do napak.

Renault priporoča

renault.si

REMONT

Ljubljanska cesta 22, Kranj, TEL: 04 201 52 15, www.REMONT-KRANJ.si

POSREDNIŠKO MESTO ŽIRI VAM NUDI:

- Sklepanje in urejanje naročniških razmerij
- Unovčevanje točk, naročanje izdelkov iz T-2 kluba
- Menjava in vračilo komunikacijske opreme in daljincev

ORANŽNI START

ŽE OD
29,99 EUR
na mesec
Redna cena: 38,99 EUR

INTERNET
Hitrost do 50/20 Mbit/s

TELEVIZIJA
Programska shema M
120+ radijskih programov

MOBILNA TELEFONIJA
Mobilni paket Oranžni Mini
1.000 MB prenosa podatkov
1.000 MB prenosa podatkov v EU

TELEFONIJA
Stacionarna telefonska številka

ORANŽNI DIAMANT HBO

ŽE OD
49,99 EUR
na mesec
Redna cena: 73,99 EUR

INTERNET
Hitrost do 750/150 Mbit/s
Brezžični internet Wi-Fi 6

TELEVIZIJA
Programska shema XL HD
Aplikacija tv2go
Časovne funkcije s TOP dogodki

MOBILNA TELEFONIJA
Mobilni paket Oranžni Maxi
50 GB prenosa podatkov
10 GB prenosa podatkov v EU

TELEFONIJA
Stacionarna telefonska številka
Neomejeni klici v vsa slovenska omrežja

HORIZONT
10 GB prostora v oblaku

DODATNO
Programski paket HBO Premium

ORANŽNI MIDI

ŽE OD
9,99 EUR *
na mesec

Minut pogovorov: 3000
SMS/MMS sporočil: 3000
Količina prenosa podatkov: 20 GB
Od tega v območju EU**: 6 GB
Cena nadgradnje v T-2 fiksnih paketih***: 6,99 €/mesec

*Mobilni paketi Oranžni so namenjeni običajni uporabi storitev v slovenskih omrežjih, zanje pa veljajo Pogoji uporabe mobilnih paketov in uporabe enot in politika poštnene uporabe. **Količini porabljenega podatkovnega prenosa v EU in domačem omrežju se seštevata do zakupljene količine, ki jo paket vsebuje (Oranžni Midi - 20 GB). Od porabljene količine v EU do skupne količine prenosa podatkov v Sloveniji boste lahko še vedno porabljali prenos podatkov, a se bo ta zaračunal po ceni 0,00366 € z DDV na MB. Po porabljeni zakupljeni količini podatkov se naprej obračuna dodatni prenos po domači ceni 0,1 € z DDV na MB. ***Cena nadgradnje velja za nadgradnjo mobilnega paketa Oranžni Mini, ki je del tržnega paketa Oranžni Optimum, Oranžni Start ali T4, v mobilni paket Oranžni Midi. Ponudba ne velja za poslovne uporabnike.

AKCIJSKA CENA:
459,90 €

**Sušilni stroj Gorenje
DFHE82/G**
(8 kg, toplotna črpalka, inox boben)
Redna cena: 579,90 €

Prenosnik HP 250G8
(Procesor i3-1005G1, 8GB RAM,
SSD 265GB, WIN10Home)
Redna cena 559,90 €

AKCIJSKA CENA:
499,99 €

Na zalogi najnovejši modeli televizorjev Philips!

Garantiramo najnižje cene gospodinjskih aparatov naslednjih proizvajalcev – preverite v trgovini:

Obiščite spletno stran **GLUHICOM.SI**

Cene, objavljene na spletni strani, so običajno priporočene cene proizvajalcev. Pokličite **04 510 60 90** ali pošljite elektronsko pošto na **info@gluhicom.si**, da vam pripravimo ponudbo z najnižjimi cenami na trgu. ZA VSE IZDELKE IZ NAŠE PONUDBE JAMČIMO ENAKO ALI NIŽJO CENO OD KONKURENČNIH PONUDNIKOV, kot so Big-Bang, Mimovrste, M-tehnika, Merkur ali Emundia.

Internet: gluhicom.si
Telefon: 04 510 60 90
E-pošta: info@gluhicom.si
Odprto: 8–12 in 13–16, sobota zaprto

